

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δέκατος Συνοδὸρ ἱερός: Μ. Ἀθηνῶν σφ. 10, ἄν. ταίς παλαιαῖς σφ. 12, ἄν. τῆ ἀλλοδακῆ σφ. 20. - Διευθυντικὸν ἄρ. 24 Αὐγούστου 1880
χορῆται ἀπὸ τὸν ὑποαριθμῶν τούτων καὶ εἶνε ἱερός: - Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

Σφραγὶς
ΥΓΕΙΟΝΟΜΕΙΟΥ ΥΔΡΑΣ

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΑΝΕΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

[Μυθιστόρημα Ἐκτορος Μαλὸ βραβευθὲν παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Α. Ρ. Παγκαθῆ].
Συνόμιον: εἶδε σελ. 514.

Θ'

Ἡ μάνα Βαρβερίνα.

Τὴν νύκτα ἐκοιμήθημεν εἰς ἀχυρόστρωμα οὐχὶ πολὺ δυσχερῆτως. Πολὺ χειρότερα εἶχομεν παλαιὰς διανυκτερεύσεις εἰς τὸ ὑπνίθρον.

— Ὄνειρεύθη τὴν ὀριζανθευτικὴν εἴσοδον τῆς ἀγελάδος μας, μοι εἶπεν ὁ Ματτίας.

— Κ' ἐγώ.

Εἰς τὰς ὀκτὼ τὸ πρωὶ ἠνεώχθη ἡ θύρα μας, καὶ εἰσῆλθεν ὁ εἰρηνοδίκτης, παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ φίλου ἡμῶν τοῦ κτηνιάτρου, ὅστις ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος νὰ μᾶς ἀποφυλακίσῃ.

Τοῦ δὲ εἰρηνοδίκου ἡ ὑπὲρ ἡμῶν πρόνοια δὲν περιωρίσθη εἰς μόνον τὸ δεῖπνον τῆς προλαβούσης, ἀλλὰ μᾶς ἔδωκε καὶ ὄραϊον ἔγγραφον ἐπὶ χαρτοσήμου.

— Ἀφροσύνη σὰς ἦτον, μοι εἶπε οἰλικῶς, νὰ περιφρέσθῃς οὕτως εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς. Ἴδου, ἐξήτησα παρὰ τοῦ δημάρχου διαβατήριον διὰ σὰς, καὶ αὐτὸ τοῦ λοιποῦ θὰ σὰς προφυλάττῃ. Κατευόδιον, παιδία.

Καὶ μᾶς ἔσφιξε τὴν χεῖρα. Ὁ δὲ κτηνιάτρος, ἐκεῖνος μᾶς ἐρίλησε.

Ἀθλίως εἶχομεν εἰσελθεῖν εἰς τὸ χωρίον τοῦτο, ἐξήλθαμεν δ' ἐν θοιᾷ μῶ, φέροντες τὴν ἀγελάδα διὰ τοῦ λωρίου, αἶροντες τὴν κερκὴν, καὶ ὑπὲρ τὸν ὄμιον βλέποντες τοὺς χωρικοὺς οἵτινες ἴσταντο εἰς τὰς θύρας των.

— Ἐν μόνον λυποῦμαι, εἶπεν ὁ Ματτίας, ὅτι ὁ χωροφύλαξ ὅστις ἔκρινεν εὐλόγον νὰ μᾶς ὑπέ-

γῃ εἰς τὴν φυλακὴν, δὲν εἶν' ἐδῶ νὰ μᾶς ἰδῇ.
— Ἀδίκον εἶχεν ὁ χωροφύλαξ· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς εἶχομεν ἄδίκον νομίσαντες ὅτι οἱ δυστυχεῖς οὐδὲν καλὸν εἶχον νὰ περιμένωσι.

— Διότι δὲν ἤμεθα ὅλως διόλου δυστυχεῖς, διὰ τοῦτο μᾶς ἦλθε τὸ καλόν. Ὅστις ἔχει πένητε δραχμὰς εἰς τὸ βυλάντιον, δὲν εἶναι ἐντελὴς δυστυχής.

— Χθὲς σοι ἐπετρέπετο νὰ λέγῃς τοῦτο, ὄχι καὶ σήμερον. Βλέπεις ὅτι ὑπάρχουν καὶ καλοὶ ἀνθρώποι εἰς τὸν κόσμον.

Τὸ πάθημα μᾶς εἶχε γίνῃ μάθημα, καὶ τὸ λωρίον τῆς ἀγελάδος μας δὲν τὸ ἀφήνομεν πλέον. Ἀγρία δὲν ἦτον ἡ ἀγελάς μας ἀλλ' ἦτον δειλὴ.

Μετ' οὐ πολὺ ἐφθιάσκαμεν εἰς τὸ χωρίον ὅπου εἶχον κοιμηθῆ μετὰ τοῦ Βιτάλη. Ἐκεῖθεν δὲ εἶχομεν μόνον μίαν εὐρεῖν ἄδενδρον πεδιάδα νὰ διάβῶμεν μέχρι τῆς ἔχθης ἥτις κατέβαινε εἰς Χαθάνον.

Ὅτε δὲ διηρχόμεθα τὴν ὁδὸν τοῦ χωρίου τοῦτου, καὶ ἀκριβῶς ἐμπρὸς τῆς οἰκίας ὅπου ὁ Ζερβίνος εἶχε κλέψει τεμάχιον ἄρτου, μοι ἐπῆλθε μίαν ἰδέαν, καὶ ἔσπευσα νὰ τὴν διακοινώσω εἰς τὸν Ματτίαν.

— Ἡξέυρεις ὅτι σ' ὑπεσχέθη τῆρανίτας εἰς τῆς μάνας Βαρβερίνας· ἀλλὰ διὰ τῆρανίτας χρειάζεται βούτυρον καὶ ἀλεύριον καὶ αὐγά.

— Λαμπρὸν πρῆγμα πρέπει νὰ εἶναι οἱ τῆρανίται.

— Ἐννοεῖται ὅτι εἶναι λαμπρὸν· θὰ ἰδῆς. Τοὺς τυλίγεις, καὶ γεμίζεις τὸ στόμα σου. Ἴσως θυμὸς εἰς τῆς μάνας Βαρβερίνας δὲν ὑπάρχει οὔτε βούτυρον οὔτε ἀλεύριον· διότι δὲν εἶναι πλουσία. Τί λέγεις, ἂν τῆ ἐφέρομεν ὀλίγον;

— Ὁχυμαστὴ ἰδέαν!

— Λοιπὸν κράτει τὴν ἀγελάδα καὶ μὴ τὴν ἀφήσῃς. Ἐγὼ ἐμβαίνω ἐδῶ εἰς τοῦ παντοπόλου, καὶ ἀγοράζω ἀλεύρον καὶ βούτυρον. Αὐγά, ἂν δὲν ἔχη ἡ μάνα Βαρβερίνα, ἤμπορεῖ νὰ δανεισθῇ. Ἄν ἀγοράσωμεν ἐδῶ, ἤμποροῦν νὰ σπάσουν καθ' ὁδόν.

Ἐβῆκα λοιπὸν εἰς τοῦ παντοπόλου ὅπου ὁ Ζερβίνος εἶχε κλέψει τὸ τεμάχιόν του, καὶ ἠγόρασα μίαν λίτρον βουτύρου καὶ δύο λίτρας ἀλεύρου. Ἐπει-
τα δὲ ἐξηκολούθησαμεν τὴν ὁδοπορίαν μας.

Δὲν ἤθελον ν' ἀναγκιάσω τὴν ἀγελάδα μας νὰ

περιπατῆ ταχέως, ἀλλὰ τόσον ἀνυπομονησίαν εἶχον νὰ φθάσω, ὥστε καὶ ἀκουσίως ἐτάχυνον τὸ βῆμα.

Ἀκόμη δέκα χιλιόμετρα, ἀκόμη ὀκτώ, ἀκόμη ἕξ. Περίεργον! Ὁ δρόμος μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐγίνετο μακρότερος ὅτε ἐπλησιάζομεν εἰς τὴν μάνα Βαρβερίνας, ἀφ' ὅ,τι ἦτον τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀνεχώρησα ἀπὸ πλησίον τῆς καὶ ὅμως τὴν ἡμέραν ἐκείνην — τὸ ἐνθυμούμην, — ἐπιπτε ψυχρὰ βροχή.

Ἀλλὰ τόρα ἤμην ὅλως συγκίνησις, ἐπύρεσσον καὶ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐβλεπον τὴν ὄραν εἰς τὸ ὄρολόγιόν μου.

— Δὲν εἶναι ὠραία χώρα; ἔλεγον εἰς τὸν Ματτίαν.

— Τὰ δένδρα δὲν στενοχωροῦν τὴν ὄρασιν.

— Ὅταν θὰ καταβῶμεν τὴν βῆξιν πρὸς τὸ Χαβανόν, τότε θὰ ἰδῆς δένδρα, καὶ ὠραίας μάλιστα δρύς, καστανέας.

— Ἐχουν καὶ κάστανα;

— Ἐννοεῖται! Ἐπειτα εἰς τὴν αὐτὴν τῆς μάνας Βαρβερίνας ὑπάρχει μία κυρτὴ ἀπιδέα, ὅπου παίζομεν τὸ ἀλογον, καὶ δίδει καὶ ἀπιδία, τόσον γονδαρά; καὶ καλά! Θὰ ἰδῆς!

Καὶ δι' ὅ,τι τῷ περιέγραφον τοῦτο ἐπέλεγον πάντοτε· θὰ ἰδῆς! Ἐνδομύχως ἐπίστευον ὁ ἴδιος ὅτι φέρω τὸν Ματτίαν εἰς τόπον θαυμάτων. Καὶ δὲν ἦτον τῷ ὄντι τοιοῦτος ὁ τόπος ἐκεῖνος δι' ἐμέ; Ἐκεῖ ἠνώμα τούς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· ἐκεῖ ἔλαβον τὴν πρώτην συναίσθησιν τῆς ζωῆς, ἐκεῖ ἔζησα τόσον εὐτυχίης, ἐκεῖ ἠγαπώμην. Καὶ ὅλαι αὗται αἱ πρώται χαρμύθουνοι ἐντυπώσεις μου, ἔτι ζωηρότεροι γενόμενοι διὰ τῶν παθημάτων τῆς μετὰ ταῦτα φερεοῖκου ζωῆς μου, μοὶ ἐπανήρχοντο καὶ συνωθούντο ταρραχιδῶς εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὴν κροτάλην μου, καθ' ὅσον ἐπροχωροῦμεν πρὸς τὸ χωρίον. Ἐφαίνετο ὡς ἂν περιείχεν ὁ πάτριος ἀήρ ἀρωμά τι μεθύον με. Τὰ πάντα μοὶ ἐφαίνοντο ὠραία.

Καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μέθης κυριευθεὶς, ἐπέστρεψε καὶ ὁ Ματτίας, ἀλλὰ φεῦ! μόνον διὰ τῆς φαντασίας, εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του καὶ ἐκεῖνος.

— Ἄν ἤρχεσο εἰς τὴν Λούκκαν, θὰ σ' εἰδείκνυον κ' ἐγὼ ἐκεῖ ὠραία πράγματα. Θὰ ἔβλεπε.

— Θὰ υπάγωμεν εἰς τὴν Λούκκαν, ἀφ' οὗ ἰδῶμεν τὴν Στεφανὴν, τὴν Αἰζαν καὶ τὴν Βενιαμίν.

— Θέλεις νὰ ἔλθης εἰς τὴν Λούκκαν;

— Ἀφ' οὗ σὺ μὲ συνώδευσες εἰς τῆς μάνας Βαρβερίνας, θὰ σὲ συνοδεύσω κ' ἐγὼ νὰ ἰδῶ τὴν μητέρα σου καὶ τὴν μικρὰν ἀδελφὴν σου Χριστίαναν, καὶ θὰ τὴν φέρω εἰς τὴν ἀγκάλην μου, ἂν δὲν εἶναι πολὺ μεγάλη. Θὰ εἶναι ἀδελφὴ μου κ' ἐκείνη.

— Ὁ, Ῥεμῆ!

Καὶ δὲν ἐδυνήθη ἄλλο νὰ εἰπῆ, τόσον ἦτον συγκεκλιμένος.

Οὕτως δμιλοῦντες, καὶ διὰ μεγάλων βημάτων διαμετροῦντες τὸ ἔδαφος, ἐφθάσαμεν τέλος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, ἀφ' οὗ ἀρχεται ἡ κλιτύς, ἣτις διὰ διαφόρων στρωφῶν τῆς ὁδοῦ φέρε εἰς Χαβανόν, διερχομένη πρὸς τῆς οἰκίας τῆς μάνας Βαρβερίνας.

Ὀλίγα βήματα ἀκόμη καὶ φθάνομεν εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχον ζητήσει παρὰ τοῦ Βιτάλη τὴν ἄδειαν νὰ καθήσω εἰς τὸ τειχίον τὸ παρὰ τὸ χεῖλος, καὶ νὰ ἰδῶ πάλιν τὴν καλύβην τῆς μάνας Βαρβερίνας, τελευταίαν φορὰν ὡς ἐνόμιζον.

— Λάβε τὸ λωρίον, εἶπον εἰς τὸν Ματτίαν.

Καὶ ἐπήδησα εἰς τὸ τειχίον. Οὐδὲν εἶχε μεταβληθῆ εἰς τὴν κοιλάδα μας. Ἡ ὄψις τῆς ἦτον ἐντελῶς ἡ αὐτὴ, καὶ μεταξύ τῶν ἐκατέρωθεν δένδρων εἶδον τὴν στέγην τῆς οἰκίας τῆς μάνας Βαρβερίνας.

— Τί ἔχεις; τί εἰναιλοῦπὸν; ἠρώτησεν ὁ Ματτίας.

— Ἐκεῖ, ἐκεῖ.

Τότε ἤλθε πλησίον μου, ἀλλὰ δὲν ἀνέβη εἰς τὸ τειχίον, οὐ τὸ χόρτον ἤρχισεν νὰ βόσκη ἡ ἀγγελὰς μας.

— Ἀκολούθει τὴν χεῖρά μου, τῷ εἶπον. Ἴδου ἡ οἰκία τῆς μάνας Βαρβερίνας. Ἴδου ἡ ἀπιδέα μου· ἐκεῖ ἦτον ὁ κηπὸς μου.

Ὁ Ματτίας, μὴ βλέπων καὶ διὰ τῆς μνήμης ὡς ἐγὼ, πολλὰ δὲν διεκρίνευ, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔλεγε.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην μικρὰ ἑλιξ κιορίνον καπνοῦ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἐστίας, καὶ ἐπειδὴ ἄνεμος δὲν ἐφύσα, ἀνέβη κάθετος εἰς τὸν ἀέρα παρὰ τὴν πλευρὰν τοῦ λόφου.

— Ἡ μάνα Βαρβερίνα εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν τῆς, εἶπον.

Ἐλαφρὰ πνοὴ ἐφύσησεν εἰς τὰ δένδρα, καὶ κλίνοσα τὴν στήλην τοῦ καπνοῦ, μᾶς τὴν ἐβρίψεν εἰς τὸ πρόσωπον. Ἐμύριζε δ' ὁ καπνὸς φύλλα δρυός.

Τότε διὰ μιᾶς ἠσθάνθητιν δάκρυα πληροῦντα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ πηδήσας ἀπὸ τοῦ τειχίου, ἐνηγκαλίσθη τὸν Ματτίαν. Ὁ δὲ Κάπης ἐβρίβη πρὸς ἐμέ, καὶ λαβὼν καὶ αὐτὸν, τὸν ἐνηγκαλίσθη.

— Ἄς καταβῶμεν ταχέως, εἶπον.

— Ἄν ἡ μάνα Βαρβερίνα εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν, πῶς θὰ κάμωμεν διὰ νὰ τὴν ἐκπλήξωμεν; ἠρώτησεν ὁ Ματτίας.

— Θὰ καταβῆς μόνος, θὰ τῆ εἰπῆς ὅτι τὸ βασιλόπουλον τῆ στέλλει μίαν ἀγγελάδα, καὶ ὅταν σ' ἐρωτήσῃ ποῖον βασιλόπουλον, τότε θὰ φανῶ.

— Λυποῦμαι ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐμβῶμεν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανοις· αὐτὸ θὰ ἦτον ὠραῖον!

— Ματτία, ἄφες τὰς ἀνοησίας.

— Μὴ φοβεῖσαι· δὲν ἔχω ἄρεξιν νὰ πάθωμεν πάλιν τὰ ἴδια. Ἄν ὅμως ἡ ἀγρία αὐτὴ ἠγάπα τὴν μουσικὴν, λαμπρὸν θὰ ἦτον νὰ ἐμβῶμεν παικίζοντες.

Ὅς δ' ἐφθάσαμεν εἰς ἓνα τῶν ἀγκώνων τῆς ὁδοῦ, ὑπεκείμενον τῆς οἰκίας τῆς μάνας Βαρβερίνας, εἶδον λευκὸν κεφαλόδεσμον προβαίνοντα εἰς τὴν αὐτὴν. ἦτον ἡ μάνα Βαρβερίνα· ἠνοιξε δὲ τὴν θύραν τῆς φραγῆς, ἐξῆλθεν εἰς τὸν δρόμον, καὶ διευθύνθη πρὸς τὸ χωρίον.

Εἶχομεν σταθῆ ἐκεῖ, καὶ τὴν ἔδειξα εἰς τὸν Ματτίαν.

— Ἀναχωρεῖ, εἶπε. Καὶ λοιπὸν, τὸ σχέδιον τῆς αἰριδιᾶς χάραξ;

— Πρέπει ἄλλο νὰ ἐπινοήσωμεν.

— Ποῖον;

— Δὲν ἤξεύρω.

— Δὲν τὴν φωνάζεις;

Εἶχον πολλὴν ἄρεξιν νὰ τὸ κάμω, ἀλλ' ἀντέσχον. Πρὸ τόσον μνηῶν ἔχιστον ἀναλογιζόμενος νὰ προξενήσω αἰριδιᾶν εὐχαρίστησιν εἰς τὴν μάνα Βαρβερίνα, ὥστε δὲν ἠθέλησα νὰ παραιτηθῶ τῆς χάραξ ταύτης διὰ μιᾶς.

Γνωρίζων τὰς ἐξίεις τῆς μάνας Βαρβερίνας, ἤξευρον ὅτι τὴν θύραν θὰ ἔκλειε μὲ τὸν μάνδαλον μόνον, καὶ ὅτι θὰ μᾶς ἦτον εὐκολον νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν οἰκίαν. Πρὸ παντός ὅμως ἔπρεπε νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὴν ἀγγελάδα μας εἰς τὸν σταῦλον. Ἐπήγα λοιπὸν νὰ ἰδῶ εἰς ποῖαν κατάστασιν ἦτον ὁ σταῦλος, καὶ τὸν εὔρον ὡς τὸν εἶχον ἀφήσει, μόνον δέματα φρυγάνων τὸν ἐπλήρου.

Ἐκράξα λοιπὸν τὸν Ματτίαν, ἐδέξαμεν τὴν ἀγγελάδα εἰς τὴν ράτνην, καὶ μετὰ σπουδῆς ἐσωρεύσαμεν τὰ δέματα εἰς μίαν γωνίαν· τοῦτο δὲ πολὺ δὲν ἤργησε, διότι πλουσίαν προμήθειαν ξύλων δὲν εἶχεν ἡ μάνα Βαρβερίνα.

— Τώρα, εἶπον εἰς τὸν Ματτίαν, θὰ ἐμβῶμεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐγὼ θὰ καθήσω παρὰ τὴν ἐστίαν διὰ νὰ μ' εὔρη ἐκεῖ ἡ μάνα Βαρβερίνα. Ἄμα δὲ τριξῆ ἡ θύρα τῆς φραγῆς εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῆς, κρύπτεσαι σὺ μὲ τὸν Κάπην ὀπίσω τῆς κλίνης, καὶ θὰ ἰδῆς ἐμὲ μόνον. Δὲν θὰ εἶναι μεγάλη ἡ ἐκπληξίς τῆς;

Καὶ οὕτως ἐπράξαμεν. Εἰσῆλθομεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐγὼ ἐπήγα κ' ἐκάθησα εἰς τὴν ἐστίαν, εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ὅπου εἶχον καθήσει τόσας χειμερινὰς ἐσπέρας. Ἐπειδὴ δὲ τὴν μακρὰν κόμην μου δὲν ἠμπόρου νὰ τὴν κόψω, τὴν ἐκρυψα εἰς τὸ περιλαίμιον τοῦ ἐνδύματός μου, καὶ ἐμαζεύθη ὅσον ἠμπόρου ὑπὸς φανῶ μικρὸς, καὶ ὁμοίᾳ ὅσον ἐνεδέγετο τὸν Ῥεμῆν, τὸν μικρὸν Ῥεμῆν τῆς μάνας Βαρβερίνας.

Ἐκ τῆς θέσεώς μου ἐβλεπον τὴν φραγὴν, καὶ δὲν ὑπῆρχε φόβος μὴ φθάσῃ ἐξείρνας ἡ μάνα Βαρβερίνα ὀπίσω μας.

Οὕτω καθήμενος, ἠμπόρεσα νὰ περισκοπήσω τὰ περὶ ἐμέ· μοὶ ἐφαίνετο δὲ ὡς ἂν χθὲς ἀκόμη εἶχον ἀφήσει τὴν οἰκίαν. Τίποτε δὲν εἶχε μεταβληθῆ, ὅλα ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των· οὕτω καὶ τὸ χαρτίον εἶχεν ἀλλάξει τὸ κολληθῆν εἰς τὸ παρῆχρον ἀντὶ τοῦ ὑελίου θ' ἐγὼ εἶχον θαυ-

σει. Μόνον εἶχε πολὺ κιορίνησι καὶ καπνισθῆ.

Ἄν ἐτόλμων ν' ἀρήσω τὴν θέσιν μου, ἤθελε μοὶ προξενήσει πολλὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἰδῶ ἐκ τοῦ πλησίον ὅλα τ' ἀντικείμενα. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μάνα Βαρβερίνα ἠμπόρει νὰ φθάσῃ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, ἀνάγκη ἦτον νὰ μένω εἰς τὴν θέσιν μου παραφυλάττων.

Ἄφνης εἶδον λευκὸν κεφαλόδεσμον, καὶ ἀμέσως ἐτριξεν ὁ μάνδαλος τῆς φραγῆς.

— Κρύψου ἀμέσως, εἶπον εἰς τὸν Ματτίαν.

Καὶ ἐγὼ ἐξάρωσα ὅσον ἠμπόρεσα.

Ἀμέσως δὲ, ἀνοίξασα τὴν θύραν, μὲ εἶδον ἡ μάνα Βαρβερίνα.

— Τίς εἶν' ἐκεῖ; εἶπε.

Ἐγὼ δὲ τὴν ἐκύτταζον χωρὶς ν' ἀποκρίνωμαι, καὶ ἐκείνη ἐπίσης μ' ἐκύτταζε.

Ἄφνης αἱ χεῖρές τῆς ἤρχισαν νὰ τρέμωσι.

— Θεέ μου, ἐπιθύρισε, Θεέ μου! εἶναι δυνατόν; Ὁ Ῥεμῆς!

Τότε ἠγέρθη, καὶ τρέξας πρὸς αὐτὴν, τὴν ἐπῆρα εἰς τὰς ἀγκάλας μου.

— Μητέρα!

— Τὸ παιδί μου! εἶναι τὸ παιδί μου!

Ἡκρήθη δὲ πολλὰ λεπτὰ ἔως οὐ συνέλωμεν καὶ σπογγίσωμεν τὰ δάκρυά μας.

— Βεβαίως, εἶπεν, ἂν δὲν σ' ἐσυλλογίζομαι πάντοτε, δὲν θὰ σ' ἐγνωρίζον. Πῶς ἠλλαξες, ἐμεγάλωσες, ἐδυναμώσες!

Ἦχος καταστελλομένης ἀναπνοῆς μοὶ ἐνεθύμισεν ὅτι ὁ Ματτίας ἦτον κεκρυμμένος ὀπίσω τῆς κλίνης. Τὸν ἐκράξα λοιπὸν, καὶ ἠγέρθη.

— Οὕτως εἶναι ὁ Ματτίας, ὁ ἀδελφός μου.

— Ἄ! λοιπὸν κῆρες τοὺς γονεῖς σου, ἀνέκραξεν ἡ μάνα Βαρβερίνα.

— Ὅχι. Θέλω νὰ εἰπῶ ὅτι εἶναι ὁ σύντροφος, ὁ φίλος μου, καὶ οὗτος εἶναι ὁ Κάπης, καὶ αὐτὸς σύντροφος, καὶ αὐτὸς φίλος μου. Χαίρετα τὴν μητέρα τοῦ κυρίου σου, Κάπη!

Καὶ ὁ Κάπης, ἐγερθεὶς εἰς τοὺς δύο ὀπισθίους τοῦ πόδα, καὶ ἕστην ἓνα τῶν ἐμπροσθίων εἰς τὴν καρδίαν σου, ἔκλινεν ἐμβριθῶς, καὶ τοῦτο ἐκίνησε τὸν γέλωτα τῆς μάνας Βαρβερίνας καὶ ἐστέγνωσε τὰ δάκρυά τῆς.

Ὁ δὲ Ματτίας, μὴ ἔχων τοὺς αὐτοὺς λόγους ὡς ἐγὼ διὰ νὰ τὴν χάσῃ, μοὶ ἀνεπόλησε δι' ἐνὸς νεύματος τὴν ἀπροσδόκητον χαρὰν ἣν ἐπεφυλάττομεν εἰς τὴν μάνα Βαρβερίνα.

— Ἄν θέλῃς, εἶπον εἰς αὐτὴν, ἠμποροῦμεν νὰ υπάγωμεν ὀλίγον εἰς τὴν αὐτὴν. Θέλω τόσον νὰ ἰδῶ τὴν κυρτὴν ἀπιδέα. Εἰς τὸν Ματτίαν ἀνέφρα πολλάκις περὶ αὐτῆς.

— ἠμποροῦμεν νὰ υπάγωμεν νὰ ἰδῶμεν καὶ τὸν κηπὸν σου. Τὸν διετήρησα πάντοτε ὡς τὸν εἶχες, διὰ νὰ τὸν εὔρη πάλιν ὅταν θὰ ἐπέστρεφες, διότι πάντοτε ἐγὼ ἤμην βεβαία, ἐναῖτιον ὄλων, ὅτι θὰ ἐπιστρέφῃς.

— Εἶχον φουτεῖσι καὶ κολοκάκια. Ἦσαν καλὰ;

— Σοὶ μ' εἶχες ἐτοιμάσει αὐτὴν τὴν εὐχαρίστησιν! Τὸ ὑπέθεσα, διότι πάντοτε ἡγάπας νὰ μοὶ δίδης εὐχαριστήσεις ἀπροσδόκητους.

Τότε ἦτον ἡ στιγμὴ.

— Καὶ ὁ σταῦλος τῆς ἀγελάδος, εἶπον, ἤλλαξεν ἐκεῖνος ἀφ' οὗτου ἀνεχώρησεν ἡ δυστυχὴς μας Κοκκίω; Καὶ ἐκείνη, καθὼς ἐγὼ, ἐνθυμείσαι, δὲν ἤθελε ν' ἀναχωρήσῃ.

— Ὅχι, διόλου δὲν ἤλλαξεν ἐκεῖ φυλάττω τὰ δέματα τῶν φρυγάνων.

Τότε ἤμεθα ἀκριβῶς ἐμπρὸς τοῦ σταύλου· ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐσπρώξε τὴν θύραν, καὶ εὐθὺς ἡ ἀγελάς μας, ἥτις ἐπέινα, καὶ ἐνόμιζε βεβαίως ὅτι τῇ ἐφέρομεν ἄχυρα, ἤρχισε νὰ μυκᾶται.

— Τί βλέπω ἐκεῖ; Ἀγελάδα, ἀγελάδα εἰς τὸν σταῦλον! ἀνέκραξεν ἡ μάνα Βαρβερίνα.

Τότε δὲν ἐδυνήθημεν πλέον ν' ἀντιέξωμεν, ὁ Μαρτίνας κ' ἐγὼ, καὶ ἐξεκαρδίσθημεν.

Ἡ μάνα Βαρβερίνα μᾶς ἐκύτταξε τότε μετ' ἐκπλήξεως· ἀλλὰ τόσον ἀπίθανον πρᾶγμα ἦτον ἡ παρούσα ἀγελάδος εἰς τὸν σταῦλον, ὥστε, ὅσον καὶ ἂν ἐβλεῖτο, δὲν ἤμποροῦσε νὰ μᾶς ἐνοήσῃ.

— Ἰδοῦ, τῇ εἶπον, σ' ἐφέρομεν ἀπροσδόκητον εὐχαρίστησιν· εἶναι καλῆτέρα παρὰ τὰ κολλάσια, δὲν λέγεις;

— Εὐχαρίστησιν, εὐχαρίστησιν ἀπροσδόκητον, ἐπανελάμβανεν ἡ πρεσβύτις.

— Δὲν ἠθέλησα νὰ ἔλθω μὲ τὰς χεῖρας κενὰς πρὸς τὴν μάνα Βαρβερίνα, ἥτις εἶχε τότε καλωσύνην πρὸς τὸν μικρὸν τῆς Ῥεμῆν, τὸ ἐγκαταλειμμένον παιδίον, καὶ σκεφθεὶς τί ἐδύνάτο νὰ σ' εἶναι χρησιμώτερον, ἐνόμισα ὅτι τὸ καλῆτερον θὰ ἦτον νὰ σ' ἐφέρομεν ἀγελάδα διὰ ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν Κοκκίω. Εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Ὑσσέλης ἠγοράσαμεν αὐτὴν, δόσαντες ὅσα χρήματα εἶχομεν κερδήσει, ὁ Μαρτίνας κ' ἐγὼ.

— Ὡ τὸ καλὸν παιδίον, τὸ ἀγαπητὸν ἀγόρι μου! ἀνέκραξεν ἡ μάνα Βαρβερίνα, ἐναγκαλιζομένη με.

Καὶ ἔπειτα εἰσῆλθον εἰς τὸν σταῦλον διὰ νὰ ἰδῇ καλῆτερον ἢ μάνα Βαρβερίνα τὴν ἀγελάδα μας, τὴν πλὴν τὴν ἀγελάδα τῆς. Εἰς πᾶν δ' ὅτι ἀνεκάλυπτεν εἰς αὐτὴν ἀνέκραξεν ἡ μάνα Βαρβερίνα μετ' ἐπιφωνημάτων χαρᾶς καὶ θαυμασμοῦ.

— Ὡ! τὴν ὠρξίαν ἀγελάδα!

Ἐπειτα δ' ἐστάθη, καὶ μ' ἐκύτταξε.

— Λοιπὸν, εἶπον, ἔγινες πολὺ πλούσιος;

— Ἐνοεῖται, ἀπεκρίθη ὁ Μαρτίνας γελῶν.

Ἐχομεν ἀκόμη πενήτηκοντα ἀπὸ τῶν δολοῦς.

Τότε ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐπανέλαβε τὴν ἐπὶ δὸν τῆς, ἀλλὰ μετὰ τινος μεταβολῆς.

— Ὡ τὰ καλὰ παιδία!

Τοῦτο δὲ γλυκεῖαν μοὶ ἐπροξένησε χαρὰν, ὅτι ἔλεγε καὶ περὶ τοῦ Μαρτίνα, καὶ μᾶς συνήνου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς.

Ἐν τούτοις ἡ ἀγελάς ἐξηκολούθει νὰ μυκᾶται.

— Ζητεῖ νὰ τὴν ἀρμυζοῦν, εἶπον ὁ Μαρτίνας.

Χωρὶς δ' ἄλλο ν' ἀκούσω, ἔτρεξα εἰς τὴν οἰκίαν κ' ἐπῆρα τὸ ἀγγεῖον τοῦ λευκοσιδήρου, ὅπου ἤμενον ἄλλοτε τὴν Κοκκίω. Τὸ εἶχον ἰδεῖ κρημαμένον εἰς τὴν ἰδίαν του θέσιν, καλῶς κεκαθαρισμένον, ἂν καὶ πρὸ τῆς ἀγελάς δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸν σταῦλον τῆς μάνας Βαρβερίνας. Φέρων το δὲ, τὸ ἐγέμισα νερὸν, διὰ νὰ πλύνωμεν τὸν μαστὸν τῆς ἀγελάδος, ὅστις ἦτον κατεσκευασμένος.

Ποῖα εὐχαρίστησις διὰ τὴν μάνα Βαρβερίνα ὅταν εἶδεν ὠραῖον καὶ ἀπρίζον γάλα νὰ γεμίζῃ τὸ ἀγγεῖον ὡς τὰ τρία τέταρτα!

— Νομίζω ὅτι θὰ διδῇ περισσότερον γάλα παρὰ ἡ Κοκκίω, εἶπε.

— Καὶ τί γάλα! εἶπον ὁ Μαρτίνας. Μυρίζει ἀνόνερον.

Ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐκύτταξε τὸν Μαρτίαν μετ' ἀπορίας. Τί πρᾶγμα ἦτον τὸ ἀνόνερον;

— Εἶναι πολὺ καλὸν πρᾶγμα. Τὸ πίνουν εἰς τὸ νοσοκομεῖον οἱ ἀσθενεῖς, εἶπον ὁ Μαρτίνας, ὅστις δὲν ἤθελε νὰ φυλάττῃ τὰς γνώσεις του διὰ μόνον τὸν ἐκυτόν του.

Ἀφ' οὗ δ' ἀρμυζοῦμεν τὴν ἀγελάδα, τὴν ἀφήσαμεν ἐλευθέρην εἰς τὴν αὐλὴν νὰ βοσκήσῃ καὶ ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου, ὅταν εἶχον ὑπάγει νὰ πάρω τὸ ἀγγεῖον, εἶχον ἐτοιμάσει καὶ τοποθετήσῃ καλῶς εἰς τὴν τράπεζαν τὸ ἀλεύριον καὶ τὸ βούτυρον.

Ὅταν ἡ μάνα Βαρβερίνα εἶδε τὸ νέον τοῦτο ἀπροσδόκητον, ἤρχισε πάλιν τὰς ἐπιφωνήσεις τῆς. Ἄλλ' ἐνόμισα χρῆσις εἰλικρινείας νὰ τὴν διακόψω.

— Αὐτὰ, εἶπον, εἶναι καὶ δι' ἡμᾶς, ὅχι μόνον διὰ σέ. Πεινούμεν, κ' ἔχομεν μεγάλην ὄρεξιν διὰ τηγανίτας. Ἐνθυμείσαι πῶς διεκόπημεν τὴν τρίτην τῆς ἀποκρέω, ὅταν ἤμην ἐδῶ διὰ τελευταίαν φορὰν, καὶ ὅτι εἶχες δανεισθῆ βούτυρον διὰ νὰ κάμῃς δι' ἐμέ τηγανίτας, ἀλλὰ τὸ βούτυρον ἐκεῖνο ἐχρησίμωσεν εἰς τὸ νὰ τηγανίσῃ κρομμύδια; Αὐτὴν τὴν φορὰν κάνεις δὲν θὰ μᾶς διακόψῃ.

— Ἡξεύρεις λοιπὸν ὅτι ὁ Βαρβερίνος εἶναι εἰς τὰ Παρίσια; ἠρώτησεν ἡ μάνα Βαρβερίνα.

— Ναί.

— Καὶ ἠξεύρεις τί ἐπῆγε νὰ κάμῃ εἰς τὰ Παρίσια;

— Ὅχι.

— Τοῦτο σ' ἐνδιαφέρει.

— Ἐμέ; εἶπον τρομάζων.

Ἄλλὰ πρὶν ἀποκριθῆ, ἡ μάνα Βαρβερίνα ἀπέβλεψεν εἰς τὸν Μαρτίαν, ὡς μὴ τολμῶσα νὰ ὀμιλήσῃ ἐμπρὸς του.

— Ὡ! ἐμπρὸς τοῦ Μαρτίνα, τῇ εἶπον, ἠμπορεῖς νὰ ὀμιλήσῃς. Σ' εἶπον ὅτι εἶναι ἀδελφὸς δι' ἐμέ. Ὅ,τι μ' ἐνδιαφέρει, τὸν ἐνδιαφέρει ἐπίσης.

— Ἄλλ' εἶναι μικρὰ ἡ ἐξήγησις, εἶπον.

Βλέπων ὅτι πολλὴν εὐχαρίστησιν δὲν εἶχε νὰ ὀμιλήσῃ, ἐμπρὸς τοῦ Μαρτίνα δὲν ἤθελον νὰ ἐπι-

μείνω, φρονηθεὶς μήπως ἀρνηθῆ, ὑπερῆρινα ὅτι θὰ ἐλύπει τοῦτον. Ἀνέβαλα λοιπὸν διὰ κατόπιν νὰ μάθω τί ἐπῆγεν ὁ Βαρβερίνος νὰ κάμῃ εἰς τὰ Παρίσια.

— Θὰ ἐπιστρέψῃ ταχέως ὁ Βαρβερίνος; ἠρώτησα.

— Ὡ! βεβαίως ὄχι.

— Τότε λοιπὸν δὲν εἶναι βίαι' ἄς ἰδῶμεν τοὺς τηγανίτας μας, καὶ ἔπειτα μοὶ λέγεις πῶς μ' ἐνδιαφέρει ἡ ὀδοπορία τοῦ Βαρβερίνου εἰς τὰ Παρίσια. Ἀφ' οὗ δὲν εἶναι φόβος νὰ ἔλθῃ νὰ τηγανίσῃ τὰ κρομμύδια του εἰς τὸ βούτυρόν μας, ἔχομεν καιρὸν. Ἐγχεῖς αὐγὰ;

— Ὅχι, δὲν ἔχω πλέον ὄρνιθας.

— Δὲν σ' ἐφέραμεν αὐγὰ διότι ἐφοβούμεθα μὴ τὰ σπάσωμεν. Δὲν ἠμπορεῖς νὰ ὑπάγῃς νὰ δανεισθῆς;

Ἄλλ' ἐφάνη στενοχωρημένη, καὶ ὑπέθεσα ὅτι ἴσως πολλάκις ἐδανείσθη, καὶ δὲν ἠμποροῦσε καὶ πάλιν νὰ δανεισθῆ.

— Καλῆτερον νὰ ὑπάγω νὰ ἀγοράσω ὁ ἴδιος, εἶπον, καὶ ἐν τούτοις ἐτοιμάζεις τὴν ζύμην μὲ τὸ γάλα. Θὰ εὔρω εἰς τοῦ Σοκέτου· δὲν νομίζεις; Τρέχω. Εἶπε τὸν Μαρτίαν νὰ σοὶ κόψῃ ζύλα. Ἡξεύρει πολὺ καλὰ ὁ Μαρτίνας νὰ κόψῃ ζύλα.

Εἰς τοῦ Σοκέτου ἠγόρασα δώδεκα αὐγὰ καὶ ὀλίγον λίπος.

Ὅταν ἐπέστρεψα τὸ ἀλεύριον ἦτον ἀνακελυμένον εἰς τὸ γάλα, καὶ ἔλειπον πλέον μόνον τ' αὐγὰ. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καιρὸν δὲν εἶχεν ἡ ζύμη ν' ἀναθῆ· ἀλλ' ἡ πείνα δὲν μᾶς ἄφηνε νὰ προσμείνωμεν. Ἄν οἱ τηγανίταις ἦσαν ὀλίγαι, λειπαναίβατοι καὶ θαρεῖς, ἀρκετὰ στεροὶ ἦσαν οἱ στόμαχοί μας, καὶ δὲν παρπονοῦντο.

— Αἶ, τώρα εἶπέ με, εἶπον ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐν ᾧ ἐκτύπη τὴν ζύμην· ἀφοῦ εἶσαι τόσον καλὸν παιδί, πῶς ποτὲ δὲν μᾶς ἐδώκες εἰδήσιν τί γίνεσαι; Ἡξεύρεις ὅτι πολλάκις ἐνόμισα ὅτι ἀπέθανες; διότι, ἔλεγα, ἂν ὁ Ῥεμῆς ἀκόμη ἐζοῦσε, θὰ ἔγραφε βεβαίως εἰς τὴν μητέρα του τὴν Βαρβερίνα.

— Δὲν ἦτον μόνη ἡ μητέρα ἡ Βαρβερίνα· πλεσίον τῆς ἦτον καὶ ὁ πατέρας ὁ Βαρβερίνος. Ἐκεῖνος ἦτον κύριος τῆς οἰκίας, ὡς τὸ ἀπέδειξεν ὅταν μίαν ἡμέραν μ' ἐπόλησεν εἰς γέροντα μουσικὸν διὰ τεσσαράκοντα δραχμάς.

— Δὲν πρέπει νὰ ὀμιλήσῃς περὶ τούτου, Ῥεμῆδιόν μου.

— Δὲν τὸ λέγω νὰ παρπονοθῶ, ἀλλὰ θέλω νὰ ἐξηγήσω διατί δὲν ἐτόλμησα νὰ σὲ γράφω. Ἐφοβούμην μὴ μ' εὔρη καὶ με πωλήσῃ πάλιν, καὶ ἐγὼ δὲν ἤθελον νὰ πωληθῶ. Ἰδοῦ διατί ὅταν ἐστερήθην τὸν δυστυχῆ, τὸν γέροντα κύριόν μου, τὸν καλὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον, δὲν σ' ἔγραψα.

— Ἄ! ἀπέθανεν ὁ γέρον μουσικὸς;

— Ναί, καὶ παλὺ τὸν ἐκλαυσα, διότι ἂν ἦ-

ξεύρω τίποτε σήμερον, ἂν εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ κερδίξω τὸν ἄρτον μου, εἰς ἐκεῖνον τὸ χρεώστω. Μετ' ἐκεῖνον ἦρα καὶ ἄλλους καλοὺς ἀνθρώπους, καὶ αὐτοὶ μ' ἐπεριμάζωζαν, καὶ εἰργάσθησαν πλεσίον τῶν· ἀλλ' ἂν σοὶ ἔγραψον· «Ἐἶμαι κηπουρὸς εἰς τὴν Παγοθήκην», δὲν θὰ ἤρχοντο νὰ μ' ἐπάρουν ἀπ' ἐκεῖ, ἢ δὲν θὰ ἐζήτησαν χρήματα ἀπὸ τοὺς ἀγαθοὺς ἐκεῖνους ἀνθρώπους; Ἐγὼ ὅμως οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο ἤθελον.

— Ὡ! τὸ ἐνοῶ.

— Ὅταν ὅμως ἤμην δυστυχῆς, πάντοτε σ' ἐνθυμούμην, καὶ πολλάκις μοὶ συνέθη νὰ φωνάζω τὴν μάνα Βαρβερίνα εἰς βοήθειάν μου. Ἄμα ἔγινενα αὐτεξούσιος, ἠμπορῶν νὰ κάμω ὅ,τι θέλω, ἦλθα νὰ τὴν ἐναγκαλισθῶ, ὅχι ἀμέσως τῷ ὄντι, διότι ὅ,τι θέλομεν δὲν ἠμποροῦμεν καὶ νὰ τὸ κάμωμεν πάντοτε, καὶ ἔπειτα εἶχον καὶ μίαν ιδέαν, καὶ δὲν μ' ἦτον εὐκόλον νὰ τὴν ἐκτελέσω εὐθὺς. Ἐπρεπε νὰ τὴν κερδήσω τὴν ἀγελάδα μας πρὶν σοὶ τὴν προσφέρω, καὶ τὰ χρήματα δὲν μᾶς ἔβρεχον εἰς τὸ βαλάντιον κατὰ πεντάδραχμα. Ἐπρεπε εἰς τοὺς δρόμους νὰ παίζωμεν μουσικὴν, σκοποὺς εὐθύμους, θλιβεροὺς, ἔπρεπε νὰ περιπατῶμεν, νὰ ἰδρώμεν, νὰ κοπιᾶζωμεν, νὰ ὑπομένωμεν στερησεις. Ἄλλ' ὅσον περισσότεροι κόποι, τόσον μεγαλητέρα εὐχαρίστησις. Δὲν εἶναι ἀληθές, Μαρτίνα;

— Ἐμετροῦσαμεν τὰ χρήματα καθ' ἐσπέρην, ὅχι μόνον ὅσα εἶχομεν κερδήσει τὴν ἡμέραν, ἀλλ' ὅσα εἶχομεν ἀπ' ἀρχῆς, διὰ νὰ ἰδῶμεν ἂν δὲν ἐδιπλασιάσθησαν.

— Ὡ τὰ καλὰ παιδία! τὰ καλὰ μου ἀγόρια.

Ἐν ᾧ δ' ὀμιλοῦμεν, καὶ ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐκτύπη τὴν ζύμην διὰ τοὺς τηγανίτας, καὶ ὁ Μαρτίνας ἔκοπτε τὰ φρύγανα, ἐγὼ διέθετον εἰς τὴν τράπεζαν τὰ πινακία, τὰ πηρούνια, τὰ ποτήρια, κ' ἐπῆγα εἰς τὴν βρύσιν νὰ γεμίσω τὸ ἀγγεῖον νερόν.

Ὅταν δ' ἐπέστρεψα, ἡ πινακία ἦτον ὡς τὰ χεῖλη πλήρης ὑποκιτρίνου πολτοῦ, καὶ ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐκράτει μικρὸν δέμα χόρτου καὶ ἔτριβε μετὰ πάσης δυνάμεως τὸ τηγάνιον. Εἰς τὴν ἐστίαν ἔθαλλε λαμπρὸν πῦρ, διατηρούμενον ὑπὸ τοῦ Μαρτίνα, ὅστις ἐπρόσθετον εἰς αὐτὸ φρύγανον μετὰ φρύγανον. Εἰς μίαν δὲ τῶν γωνιῶν τῆς ἐστίας καθήμενος ὁ Κάππς, ἔβλεπε δι' ὀφθαλμῶν συγκεινημένων τὰς παρασκευὰς ταύτας, καὶ ἐπειδὴ ἐκαίετο, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἤγειρεν ἀλληλοδιαδόχως τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον πόδα, μικρὰς ἐκπέμπων φωνάς. Ἡ ἰσχυρὰ τῆς φλογὸς λάμψις ἐφθάνε μέχρι τῶν σκοτεινοτάτων τοῦ δωματίου μυθῶν, καὶ ἔβλεπον νὰ γορῶσιν οἱ ἀνθρωπίσκοι οἴτινες ἦσαν ἐξωγραφημένοι εἰς τὰ βαμβυκακῆ τῆς κλίτης παραπετάσματα, καὶ οἴτινες τσακίς μ' ἐτρόμαζον ἐπὶ τῆς παιδικῆς ἡλικίας μου, ὅταν ἐξύπνον τὴν νύκτα καὶ τοὺς ἔβλεπον εἰς ὠραῖον φῶς τῆς σελήνης.

Ἡ μάνα Βαρβερίνα ἔβαλε τὸ τηγάνιον εἰς τὴν φωτιά, ἔλαβεν ὀλίγον βούτυρον εἰς τὴν ἄκραν τοῦ μαχαιρίου καὶ τὸ ἔβριψεν εἰς τὸ τηγάνιον, ὅπου ἀμέσως ἀνέλυσε.

— Καλὰ μυρίζει, εἶπεν ὁ Ματτίας, ὅστις εἶχε τὴν μύτην του ἐπάνω τῆς φωτίας, μὴ φοβούμενος μήπως καῖ.

Τὸ βούτυρον ἤρχισε νὰ συρίζῃ.

— Τραγουδεῖ, ἐρώναξεν ὁ Ματτίας. «Ω! πρέπει νὰ τὸ συνοδεύσω».

Κατὰ τὴν Ματτίαν τὰ πάντα ἔπρεπε νὰ γίνωνται ἐν μουσικῇ. Ἐλαβεν ἐπομένως τὸ βιολίον του, καὶ ἠσύχως καὶ ὑποκόφως ἤρχισε νὰ παίζῃ τινὰς τόνους συμφωνοῦντας πρὸς τὸν κρότον ὃν ἀπετέλει τὸ τηγάνιον. Ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐξεκαορίσθη.

Ἄλλ' ἡ στιγμή ἦτον παλὸ ἐπίσημος, καὶ δὲν ἐπεδέχτο ταιάυτην ἄκαιρον εὐθυμίαν. Ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐβύβισε τὴν ζυλοκουτάλαν εἰς τὴν πινάκην, καὶ ἀντλήσασα μέρος τῆς ζύμης, τὴν χύνει εἰς τὸ τηγάνιον· πίπτει δὲ ἡ ζύμη, διαιρουμένη εἰς μικρὰ λευκὰ νήματα, καὶ τὸ βούτυρον, ἀποσυρόμενον ἐμπρὸς τοῦ λευκοῦ τούτου κατακλυσμοῦ, τὴν περιβάλλει κύκλῳ διὰ ξανθῆς παρυφῆς.

Καὶ ἐγὼ τότε κλίνω ἐμπρὸς. Ἡ μάνα Βαρβερίνα κτυπᾷ τὴν λαβίδα τοῦ τηγανίου, καὶ ἔπειτα δι' ἑνὸς κινήματος τῆς χειρὸς τινάσσει ἐπάνω τὸν τηγανίτην. Τοῦτο ἐτρόμαξε τὸν Ματτίαν· ἀλλὰ τίποτε τρομερὸν εἰς αὐτὸ δὲν ὑπῆρχε· διότι ἀφοῦ ὀλίγον περιηγήθη πετακτῆς εἰς τὴν ἐστίαν, ὁ τηγανίτης ἔπεσε πάλιν εἰς τὸ τηγάνιον, ἀλλ' ἄνω καίτω, δεικνύων τὴν ἤδη χρωματισθεῖσαν ἐπιφάνειάν του.

Μόλις προφθάνω νὰ πάρω ἐν πινάκιον, καὶ ἀμέσως εἰς αὐτὸ εἶναι ὁ τηγανίτης.

Τὸν ἐπῆρα διὰ τὸν Ματτίαν, ὅστις καίει τοὺς δακτύλους, τὰ χεῖλη, τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν λάρυγγά του. Τί τὸν μέλει; Ποῦ ἐνθυμεῖται καύματα;

— Τί καλὸν εἶναι! λέγει, ἔχων πλήρες τὸ στόμα.

Ἐπειτα ἡ ἐδική μου σειρά νὰ τείνω τὸ πινάκιόν μου καὶ νὰ καῖ. Ἄλλ' ὡς τὸν Ματτίαν, οὐτ' ἐγὼ φροντίζω διὰ καύματα.

Τρίτος τηγανίτης εἶναι ἕτοιμος καὶ ὁ Ματτίας ἐκτείνει τὴν χεῖρα· ἀλλ' ὁ Κάπας ἰσχυρῶς γαυγίζει· ζητεῖ καὶ αὐτὸς τὴν μερίδα του· καὶ ἐπειδὴ τὸ πρῶτον εἶναι δίκαιον, ὁ Ματτίας τῷ δίδει τὸν τηγανίτην, ἂν καὶ τοῦτο σκανδαλίζει τὴν μάναν Βαρβερίναν, συμμεριζομένην τὴν τοὺς ἀγρότας χαρακτηρίζουσαν ἀδιαφορίαν πρὸς τὰ ζῶα, καὶ μὴ ἐννοοῦσαν πῶς νὰ διδῇ τις εἰς σκύλον τροφὴν προσδιωρισμένην «διὰ χριστιανόν». Ἄλλὰ διὰ νὰ τὴν παύσω, τῇ ἐξηγῶ ὅτι ὁ Κάπας εἶναι πεπαιδευμένος, καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς ἐκέρδησεν ἐν μέρος τῆς ἀγελάδος· ἔπειτα δὲ εἶναι καὶ σύντροφός μας· πρέπει ἐπομένως νὰ συντρόγη μὲ ἡμᾶς,

καὶ λέγω ἡμᾶς, διότι ἐκείνη ὥμοσε νὰ μὴ φάγῃ πρὶν χορτάσσωμεν.

Ἐχρησίσθη δὲ πολὺς καιρὸς πρὶν καταστειλωμεν τὴν πείναν καὶ πρὸ πάντων τὴν λαίμαργίαν μας. Ἀλλὰ ἤλθε στιγμή καθ' ἣν ἐκ συμφώνου ἐκηρύξαμεν ὅτι δὲν πρῶγομεν πλέον ἕνα τηγανίτην, ἂν καὶ ἡ μάνα Βαρβερίνα δὲν φάγῃ ὀλίγους.

Τότε ἠθελήσαμεν οἱ ἴδιοι νὰ τοὺς τηγανίσωμεν, πρῶτον ἐγὼ, καὶ ἔπειτα ὁ Ματτίας. Νὰ βάλωμεν τὸ βούτυρον, νὰ χύσωμεν τὸν πολτὸν, ἦτον εὐκολον, ἀλλ' ὅ,τι δὲν ἤξεύρομεν ἦτον πῶς νὰ τινάσσωμεν τὸν τηγανίτην καὶ νὰ τὸν γυρίζωμεν ἕνα ἔβριψα εἰς τὴν στάκτην, καὶ ἄλλος καίων ἔπεσεν εἰς τοῦ Ματτία τὴν χεῖρα.

Ἀφ' οὗ δ' ἐξηγητήθη ἐντελῶς ἡ πινάκκα, ὁ Ματτίας, κάλλιστα ἐνόησας ὅτι ἡ μάνα Βαρβερίνα δὲν ἤθελε νὰ εἰπῇ ἐμπρὸς του «ὅ,τι μ' ἐνδιέφερον», ἐκήρυξεν ὅτι θέλει νὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῇ εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἀγελάδα, πῶς φέρεται, καὶ χωρὶς ν' ἀκούσῃ καμμίαν ἀπόκρισιν, μὰς ἀφῆκε μόνους, τὴν μάναν Βαρβερίναν κ' ἐμέ.

Τὸ ὅτι εἶχον περιμένει ὡς τὴν στιγμήν ταύτην δὲν σημαίνει ὅτι δὲν εἶχον πολλὴν ἀνυπομονησίαν, καὶ μόλις τὸ μέγα ἐνδιαφέρον μου πρὸς τοὺς τηγανίτας κατώρθωσε νὰ μὴ κυριευθῶ ἐντελῶς ὑπὸ τῆς ἀνησυχίας μου.

Ἄν ὁ Βαρβερίνος ἦτον εἰς Παρίσιον, βέβαιον μοι ἐφαίνετο ὅτι ἐπῆγε ν' ἀνεύρῃ τὸν Βιτάλην, καὶ νὰ τῷ ζητήσῃ τὰ καθυστεροῦντα ἐπὶ τῆς ἐνοικιασῆς μου. Τί λοιπὸν τοῦτο μ' ἐνδιέφερον; Ὁ Βιτάλης ἀπέθανε, δὲν ἐδύνατο νὰ πληρώσῃ, καὶ παρ' ἐμοῦ δὲν ἐδύνατο νὰ ἔχουν καμμίαν ἀπαιτήσιν. Ἄλλ' ἂν χρήματα δὲν ἐδύνατο ν' ἀπαιτήσῃ παρ' ἐμοῦ ὁ Βαρβερίνος, ἐδύνατο ὅμως νὰ μ' ἀπαιτήσῃ ἐμὲ τὸν ἴδιον, καὶ ἀφ' οὗ ἀπαξ μὲ συναλαμβάναν, ἐδύνατο νὰ μὲ θέσῃ ὅπου δῆποτε, εἰς ὅποιον δῆποτε, ἀρκεῖ νὰ τῷ ἐδίδον χρήματα τα. Τοῦτο ἀληθῶς μ' ἐνδιέφερε, καὶ μάλιστα πολὺ μ' ἐνδιέφερε, διότι ἀπόβασιν εἶχον ὅπως δῆποτε νὰ μὴ ἀνεχθῶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπαιτήτου Βαρβερίνου, καὶ ἂν ἦτον ἀνάγκη, θὰ ἐγκατέλειπον τὴν Γαλλίαν, θὰ ἐπήγαγον εἰς Ἰταλίαν μετὰ τοῦ Ματτία, εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου.

Οὕτω σκεπτόμενος, ἀπεφάσισα νὰ εἶμαι ἐπιφυλακτικὸς εἰς τὴν συνδιάλεξίν μου μετὰ τῆς μάνας Βαρβερίνας, ὅχι ὅτι ἐφρόνουν ὅτι εἶχον νὰ δυσπιστῶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἀγαθὴν γυναῖκα· ἠξεύρον πόσον μὲ ἠγάπα, πόσον μ' ἦτον ἀφωσιωμένη· ἀλλ' ἐμπρὸς τοῦ ἀνδρός τῆς ἔτρεμα, τὸ εἶχον ἰδεῖ, καὶ ἂν πολλὰ ἐρλυάρον, χωρὶς νὰ θέλῃ ἠμποροῦσε νὰ τὰ ἐπαναλάβῃ, καὶ νὰ δώσῃ οὕτως ἀφορμὴν εἰς τὸν Βαρβερίνον νὰ μ' ἀνεύρῃ καὶ νὰ μ' ἐπάρῃ ὀπίσω. Τοῦλάχιστον δὲν ἠθελον εἰς τοῦτο νὰ πταίω ἐγὼ, καὶ ἠθελον νὰ προσφυλαχθῶ.

Ὅταν λοιπὸν ὁ Ματτίας ἐξῆλθεν, ἠρώτησα τὴν μάναν Βαρβερίναν.

— Τώρα, ἀφ' οὗ ἐμείναμεν μόνον, θέλεις νὰ μ' εἰπῇς πῶς ἡ ἔδοιπορία τοῦ Βαρβερίνου εἰς τὰ Παρίσια μ' ἐνδιέφερε;

— Βεβαίωτατα, παιδίον μου, καὶ μετὰ πολλῆς εὐχρηστικῆς.

Μετ' εὐχαριστήσεως! Τοῦτο μ' ἐξέπληξε.

Πρὶν δ' ἐξακολουθήσῃ, ἡ μάνα Βαρβερίνα ἔστρεψε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν θύραν.

Καθησυχάσασα δ' ὅτι κανεὶς δὲν ἦτον ἐκεῖ, ἐπέστρεψε πρὸς ἐμὲ, καὶ ταπεινῇ τῇ φωνῇ καὶ μειδιῶσα εἶπεν·

— Φαίνεται ὅτι ἡ οἰκογένειά σου σὲ ζητεῖ.

— Ἡ οἰκογένειά μου;

— Ναι, ἡ οἰκογένειά σου, φίλτατέ μου Ρεμῆ.

— Ἐγὼ ἐγὼ οἰκογένειαν; ἔχω οἰκογένειαν, μάνα Βαρβερίνα, ἐγὼ τὸ ἐγκαταλειμμένον παιδίον;

— Φαίνεται ὅτι δὲν σ' ἐγκατέλειψαν οἰκοθελῶς, ἀφ' οὗ σὲ ζητοῦν τώρα.

— Τίς μὲ ζητεῖ; μάνα Βαρβερίνα, οὐμίλει, ὁμιλήσῃς ταχέως, σὲ παρακαλῶ.

Ἀμέσως ὅμως μοι ἐφάνη ὅτι παρεφρόνησα καὶ ἀνέκραξα·

— Ὅχι, εἶναι ἀδύνατον. Ὁ Βαρβερίνος μὲ ζητεῖ.

— Ναι, βεβαίως· ἀλλὰ διὰ τὴν οἰκογένειάν σου.

— Ὅχι· θέλει νὰ μ' ἐπάρῃ διὰ νὰ μὲ πωλήσῃ πάλιν· ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃ.

— Ὁ! φίλτατε Ρεμῆ, πῶς ἠμπορεῖς νὰ ὑποθέσῃς ὅτι ἐγὼ θὰ ἐβοήθουν εἰς τοῦτο.

— Θίλει νὰ σ' ἀπατήσῃ, μάνα Βαρβερίνα.

— Ἐλα τώρα, παιδί μου· ἔλα εἰς τὰ σύγκαλά σου· ἄκουσον ὅ,τι ἔχω νὰ σ' εἰπῶ, καὶ ἀφες αὐτάς τὰς τρομάρας.

— Ἐνθυμοῦμαι τὸ παρελθόν.

— Μάθε τί ἤκουσα ἐγὼ ἡ ἴδια· τοῦτο ἐλπίζω θὰ τὸ πιστεύσῃς. Τὴν δευτέραν ὅπου ἐρχεται θὰ εἶν ἕνας μήνας. Ἐγὼ ἤμην εἰς τὴν σιάνην κ' ἐζύμονον, ὅταν εἶδα ἕνα ἄνθρωπον, ἕνα κύριον, νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἦτον τότε ὁ Βαρβερίνος. — Σὺ ὀνομάζῃσαι Βαρβερίνος; ἠρώτησεν ὁ κύριος, καὶ καθῶς ἐπρόφερες, μ' ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἦτον ἀπὸ τὸν τόπον μας. — Ἐγὼ, ἀπεκρίθη ὁ Ἰερώνυμος· ἐγὼ εἶμαι. — Σὺ εὔρες ἐν παιδίον εἰς τὰ Παρίσια, εἰς τὴν λεωφόρον Βρετέιλ, καὶ ἀνέλαβες τὴν ἀνατροφὴν του; — Ναι. — Ποῦ εἶναι τώρα τὸ παιδίον τοῦτο, σὲ παρακαλῶ; — Τί σὲ μέλει; σὲ παρακαλῶ, ἀπεκρίθη ὁ Ἰερώνυμος.

Καὶ ἂν ἦτον δυνατὸν ν' ἀμφισβάλω περὶ τῆς εὐλογίας τῆς μάνας Βαρβερίνας, ἡ εὐγένεια τῆς ἀποκρισεως αὐτῆς τοῦ Βαρβερίνου θὰ μοι ἀπεδείκνυν ὅτι μοι διηγείτο ὅσα τῷ ὄντι ἤκουσα.

— Ἤξεύρεις, ἐξακολουθήσεν, ὅτι ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ζυμῶν ἀκούεται κάλλιστα ὅ,τι ἐδῶ λέγεται. Ἐπειτα, ὅταν ἐνόησα ὅτι ὁ λόγος ἦτον περὶ σοῦ, ἠθελον ν' ἀκούσω. Τότε διὰ νὰ ἀκούσω καλῆτερα

ἐπλήσιασα· ἀλλ' ἐπάτησα ξηρὸν φρύγανον, καὶ τὸ φρύγανον ἔσπασε. — Δὲν εἴμεθα λοιπὸν μόνον; εἶπεν ὁ κύριος. — Εἶναι ἡ γυναῖκά μου, ἀπεκρίθη ὁ Ἰερώνυμος. — Πολὺ ζέσησεν ἐδῶ, εἶπεν ὁ κύριος. Δὲν θέλεις νὰ ἐβγῶμεν ὀλίγον ἔξω νὰ ὀμιλήσωμεν; Οὕτω καὶ οἱ δύο ἐβγήκαν, καὶ μόνον μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ὥρας ἐπέστρεψε μόνος ὁ Ἰερώνυμος. Ἐννοεῖς πόσον περιέργειαν εἶχον νὰ μάθω τί εἶπον ὁ Ἰερώνυμος καὶ ὁ κύριος οὗτος, ὅστις ἦτον ἴσως πατήρ σου· ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ἠρώτησα, ὁ Ἰερώνυμος δὲν μ' ἀπεκρίνετο· μ' εἶπε δὲ μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐκεῖνος δὲν ἦτον πατήρ σου, ἀλλὰ μόνον ἐζήτηε νὰ σὲ ἀνεύρῃ ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας σου.

— Καὶ ποῦ εἶναι ἡ οἰκογένειά μου; Ποῖα εἶναι; ἔχω πατέρα; ἔχω μητέρα;

— Τοῦτο καὶ ἐγὼ ἠρώτησα τὸν Ἰερώνυμον· ἀλλὰ μοι ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἤξεύρει. Ἐπειτα μοι εἶπεν ὅτι θὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Παρίσια νὰ εὔρῃ τὸν μουσικὸν ὅστις σ' ἐνοικίασε, καὶ τῷ εἶχε δώσει τὴν διεύθυνσίν του εἰς τὰ Παρίσια, ὁδὸν Λουρ-κίνης, εἰς ἄλλου μουσικοῦ, ὀνομαζομένου Γαροφόλη. Ἐπρόσεξα καλὰ εἰς αὐτὰ τὰ ὀνόματα καὶ δὲν τὰ λησμονῶ. Πρέπει καὶ σὺ νὰ μὴ τὰ λησμονήσῃς.

— Τὰ γνωρίζω, ἔσο ἤσυχος. Καὶ ἀφ' ὅτου ἀνεχώρησεν ὁ Βαρβερίνος τίποτε δὲν σ' ἐμίμησε;

— Ὅχι, τίποτε. Σὲ ζητεῖ πάντοτε. Ὁ κύριος τῷ ἔδωκεν ἑκατὸν δραχμάς εἰς χρυσὸν, καὶ ἕκαστοτε τῷ ἔδωκε βεβαίως καὶ ἄλλα χρήματα. Αὐτὰ ὅλα, καὶ προσέτι καὶ τὰ ὠραῖά σου σπάρ-γανα ὅταν κατὰ πρῶτον εὐρέθης, ἀποδεικνύουν ὅτι εἶναι πλούσιοι οἱ γονεῖς σου. Ὅταν σὲ εἶδα ἐκεῖ εἰς τὴν ἐστίαν, ἐνόμισα ὅτι τοὺς εἶχες εὔρει, καὶ διὰ τοῦτο ὑπέθεσα ὅτι ὁ σύντροφός σου ἦτον ἀδελφός σου.

Τὴν στιγμήν ταύτην ὁ Ματτίας διήλθεν ἐμ-πρὸς τῆς θύρας, καὶ ἐγὼ τὸν ἐκραξα.

— Ματτία, τῷ εἶπον, οἱ γονεῖς μου μὲ ζητοῦν. Ἐγὼ οἰκογένειαν, ἀληθῆ οἰκογένειαν.

Παραδόξον πρῶτον ὅμως! ὁ Ματτίας δὲν ἐφάνη συμμεριζόμενος τὴν χαρὰν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν μου.

Τότε τῷ διηγήθην ὅ,τι μοι εἶχεν εἰπεῖ ἡ μάνα Βαρβερίνα.

[Ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου]

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Ἡ διερεύνησις τῶν ὑψηλῶν σωματίων τῆς ἀτμοσφαιράς.

Λογικὴ ἀρχὴ διὰ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἡ ἐπιστήμη, καθ' ἣν οἱ ἀρχαῖοι εἶπεν ἦσαν. Ὁ ἀνθρώπινος δύνανται τίλος νὰ στοιχίσῃ εἰς τὸν αἴρα...
XAVIER DE MAISTRE.

Τὰ ὑψηλὰ τοῦ ἀέρος στρώματα, ἐν οἷς σχηματίζονται τὰ μετέωρα καὶ γεννᾶται ἡ βροχὴ ἢ χιλιεῖς καὶ ὁ κεραυνός, ἐκίνησαν αἰεπάτα τῆς

περιέρχοντο του ανθρώπου, ἀλλ' ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας διὰ μόνης τῆς εἰς τὰ ὄρη ἀναβάσεως ἠδυνήθη ν' ἀνυψωθῆ μετὰ αὐτῶν, φρίκην δὲ ἐνέπνεον ἄλλοτε αἱ ὑψηλαὶ κορυφαὶ καὶ τὰ παγετώδη ὄρη, καθότι ὅσοι τῶν περιηγητῶν ἐτόλμησαν ν' ἀναβῆναι ἐπ' αὐτῶν μεγίστην ἠσθάνθησαν καχεξίαν ὡς ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῆς ἀραιώσεως τοῦ ἀέρος. Ὅτε ὁ Πέδρο δὲ Ἀλβαράδο, ἐπιχειρήσας τῷ 1534 τὴν κατάκτησιν τῆς Περουβίας, ἤναγκάσθη νὰ διαβῆ τὰς Ἄνδεις εἰς ὕψος 4,800 μέτρων, μέρος τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ ἀπόλετο, οἱ δὲ περισσώθεντες ἔπαθον ἐκ τῆς πίεσεως τοῦ ἀέρος καὶ τῆς ἐλαττώσεως τῆς θερμοκρασίας εἰς τρόπον ὥστε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀπόλεσαν τοὺς δακτύλους των, πάντες δὲ εἶχον ὄψιν νεκρῶδη.

Μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος πάντες ἐπίστευον ὅτι ἡ εἰς τὸ Λευκὸν ὄρος (Mont-Blanc) ἀνάβασις ἦτο ἐπιχειρήσιμος ἀκατόρθωτος. Ὅτε τῷ 1741 ὁ Ἄγγλος εὐπατρίδης Οὐίνδαμ ἀπεράσισε νὰ περιέλθῃ τοὺς ἀλπεῖους πάγους καὶ ν' ἀναβῆ εἰς Μοντανβέρ, οἱ κάτοικοι τοῦ Chamounix ἦσαν πεπεισμένοι ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃ. Αὐτὸς δὲ καὶ οἱ σύντροφοὶ του ἔλαβον προφυλακτικὰ μέτρα προκαλοῦντα μειδιάματα παρὰ τοῦ νῦν περιοδεύτου, ὥστε ἐπρόκειτο περὶ περιηγήσεως εἰς χώρας μακροκρυμμένας καὶ ἐπικινδύνους.

Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἐκδρομὴν τοῦ Οὐίνδαμ ὁ τραγικὸς θάνατος τοῦ Plantade ἐδικαίωσε τρόπον τινὰ τοὺς θεωροῦντας ὡς κινδυνώδεις τὰς τοιαύτας ἀναβάσεις. Ὁ Πλαντάδ, ἀστρονόμος ἐκ Μομπελιέρου, γνωστὸς διὰ τὸν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης ζῆλον αὐτοῦ, εἶχεν ἐπιχειρήσει βαρομετρικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν τῶν Πυρηναίων. Τὴν 25 Αὐγούστου 1741 ἐλιποθύμησεν ἐπὶ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀκρας (Pic du Midi) καὶ ἀπέθανε παρὰ τὸν γνῶμονα αὐτοῦ, εἰς ὕψος 2,400 μέτρων, ἦτο δὲ ἐβδομηκοντούτης, ἀλλ' ἡ ἡλικία δὲν εἶχεν ἐλαττώσει τὸν πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις ἔρωτα αὐτοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες πρῶτοι ἀνεπέτασαν εἰς τὰ ὑψηλὰ τοῦ ἀέρος στρώματα τὴν σημαίαν τῆς ἐπιστήμης, συγκαταλέγεται ὁ Ἰάκωβος Balmat, ἀπλοῦς ὄδηγός τῶν Ἄλπεων, ὅστις, ἀναβάς εἰς 4,800 μέτρων ὕψος, διηκούλυε τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Saussure, καὶ ἐγράφε τὴν ὁδὸν τῶν εἰς τὰ ὄρη ἀναβάσεων. Καὶ εἶχε μὲν ὁ Balmat ταπεινὴν ἐν τῇ κοινῶνίᾳ θέσιν, ἀλλ' ἦτο γενναῖος τὸ φρόνημα καὶ διακρίνετο διὰ τοῦ θάρρους αὐτοῦ καὶ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως καὶ διὰ τῆς ἀκλονήτου καρτερίας, μεθ' ἧς ἐπεδίωκε τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Ἀποῦ ὁ Saussure εἰς μάτην ἐπειράθη ν' ἀναβῆ εἰς τὸ Λευκὸν ὄρος, ὁ Balmat ἀπεράσισε νὰ νικήσῃ τὸν γίγαντα τοῦτον τῶν Ἄλπεων. Αἴφνης ἐγκαταλείπει τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ καὶ γίνεται ἄφαντος, ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας, περιέρχεται τοὺς πάγους, διαβάνει τὰς χαράδρας, ἐκτίθεται εἰς τὰς νιφοστοιβάδας, οὐδ' ἀ-

ναγκαιτίζουσι τὴν δραστηριότητα αὐτοῦ τὰ ἐπιπροσθούντα ἐμπόδια. Ἐν μιᾷ τῶν ἐκδρομῶν τούτων μένει ἐπὶ τέσσαρας συνεχεῖς νύκτας ἐν μέσῳ τῆς χιόνος μὴ τολμῶν νὰ προχωρήσῃ μήπως πέσῃ ἐντὸς βραδέρων, οὐδεμίαν δὲ ἔχων σχεδὸν τροφὴν οὐδὲ ποτὸν καὶ πάσγων δεινῶς ἐκ τοῦ ψύχους. Ἐπιέρχεται εἰς τὸν οἶκόν του κεκμηκῶς μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ καταβεβλημένος. Κατακλίνεται ἐπὶ ἀχύρου, ἀναλαμβάνει τὰς δυνάμεις του καὶ ἐξορμᾷ εἰς νέας κατακτήσεις.

Ἡ δραστηριότης αὐτοῦ ἡμείβη τέλος.

Τὴν 9 Αὐγούστου 1786 ὁ Balmat ἤγγισε διὰ τῆς βάλειδος αὐτοῦ τὴν ἀκροτάτην κορυφὴν τοῦ ὑψηλοτέρου ὄρους τῆς Εὐρώπης.

Πρὸ τοῦ Balmat ὁ Bourrit διηρῶνυσε τὰ ὑψηλὰ τῆς ἀτμοσφαιρας στρώματα. Ζωγράφος ὢν τὸ ἐπάγγελμα, ἐγκατέλιπε τὴν τέχνην του καὶ ἐπεδόθη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν διερεύνησιν τῶν Ἄλπεων. Ὁ Saussure ἀπένειμεν αὐτῷ δικαίον ἔπαινον εἰπὼν ὅτι «ὁ Bourrit μετὰ ζήλου μεζίζονος ἐστὶ τοῦ ἐμοῦ ἠσθλεῖτο εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ Λευκοῦ ὄρους». Τῷ 1812 ὀδοποιοντούτης ὢν ὁ Bourrit ἐξετέλεσε τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐκδρομὴν εἰς Chamounix, ἐπέστρεψε δ' ἐξ αὐτῆς παράλυτος τοὺς δύο πόδας καὶ οὐδέποτε ἀνέλαθεν.

Ἡ τύχη τοῦ Balmat εἶναι ἐτι μᾶλλον ἀξιοθρήνητος· ἀπέθανεν ἐν μέσῳ τῶν πάγων, τοὺς ὁποίους ἀδικόπως διέτρεχε. Πολλάκις διήρξατο μίαν καὶ δύο ἐβδομάδας μακρὰν τῆς οἰκίας του. Ἡμέραν τινὰ τοῦ Σεπτεμβρίου 1834 ἀνεχώρησε καὶ δὲν ἐπανῆλθε πλέον. Ὁ ἀτρόμητος οὗτος ἀνὴρ, ὃν ὁ Ἀλέξανδρος Dumas ἀπεκάλεσε Χριστόφορον Κολόμβον τοῦ Λευκοῦ ὄρους, εἶχε πέσει εἰς ἀπρόσιτον βράσθρον.

Ἐκτοτε πλείστοι ἐρευνηταὶ εἰσέδυσαν εἰς τὰς ὑψηλὰς ζώνας τῆς ἀτμοσφαιρας ἀναβάντες εἰς τὰς ὑψηλὰς κορυφάς, ἀλλὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτῶν ἀπέτισαν διὰ κόπων οὐ μικρῶν. Εἰς μέγιστον μέχρι τοῦδε ἐπὶ τῶν ὄρεων ὕψος ἔφθασαν οἱ τρεῖς Βρυαρκοὶ ἀδελφοὶ Schlagintweit εἰς τὸ Θιβέτ. Τῇ 19 Αὐγούστου 1856 οἱ γενναῖοι οὗτοι περιοδεύται ἀνέβησαν ἐπὶ τοῦ Ἰβηγαμὴν εἰς ὕψος 6,810 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, μετὰ παρέλευσιν δὲ ἐνὸς ἔτους ὁ Ἀδόλφος Schlagintweit ἐδολοφρονήθη ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων, πολιορκούντων τότε κατὰ τῶν Κινέζων.

Πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐν ἔτει 1812, ὁ Moorcroft διέβη τὰ Ἰμαλάια, ὅπως ἔλθῃ εἰς τὴν λίμνην Μανασαροδάρ καὶ ἐφθασεν εἰς μέγα ὕψος· ἡ ταχεῖα αὐτοῦ ἀναπνοὴ καὶ οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας του τὸν ἠνάγκασαν νὰ διακόπῃ τὴν πορείαν του ἀνὰ πᾶν λεπτόν τῆς ὥρας, εἰς μάτην δὲ προσεπάθησε νὰ ὑπερνικήσῃ τὰς ἀδυναμίας ταύτας τοῦ σώματός του. Κυριευθεὶς ὑπὸ σκοτοδινίας, ἔπεσε χαμᾶ, ἀλλ' εὐτυχῶς ἠδυνήθη νὰ

ἐγερθῆ καὶ νὰ καταβῆ εἰς χαμηλότερον μέρος.

Τῷ 1819 ὁ Moorcroft ἐπεχείρησε μετὰ τοῦ Trebeck καὶ ἄλλην ἐκδρομὴν, ἧτις ἔληξε μετὰ ἕξ ἔτη διὰ τοῦ θανάτου τῶν δύο περιηγητῶν.

Τὰ ἀερόστατα παρέχουσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον μέσον ἀσφιλέστερον πρὸς ἀκριβῆ ἐξέτασιν τῶν ὑψηλῶν στρωμάτων τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἄλλ' ἐν τῷ ἀερίῳ Ὡκεανῷ, ὡς καὶ ἀλλαγῷ, θέλομεν χαίρεισι νὰ θύματα τοῦ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρωτος.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ Pilâtre de Rozier, ὅστις πρῶτος ἀνυψώθη εἰς τὸν ἀέρα δι' ἀερόστατον τῇ 21 Νοεμβρίου 1783, εἶναι καὶ ὁ πρῶτος μάρτυς τῆς ἀεροστατικῆς.

Ὀλίγα εἶχον παρέλθει ἔτη ἀπ' οὗτο οἱ ἀδελφοὶ Μονγολιέροι ἐρεῦρον τὴν ἀεροστατικὴν μηχανήν, πολὺς δὲ εἶχε γίνεαι λόγος περὶ τῶν ἀλληλοδιαδόχως γινόμενων εἰς διάφορα μέρη δοκιμῶν. Ὁ Pilâtre εἶχεν ἀποφασίσει νὰ περάσῃ τὸν πορθμὸν τοῦ Καλαί· ἡ φιλοδοξία καὶ ὁ πρὸς τὰς ἐπιστήμας ἔρος ὡς καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ ν' ἀποκτήσῃ φήμην καὶ νὰ καταστήσῃ γνωστότερον τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθὲν Λύκειον, τοιαῦτα τὰ ἐλατήρια τὰ ὠθήσαντα αὐτὸν εἰς τὴν κινδυνώδη ἐπιχείρησιν. Ὑποδείξας εἰς τὸν ἐλεγκτὴν τῶν Οἰκονομικῶν Calonne, ὅτι ἤθελεν ἐκτελέσει τὸ σχέδιόν του, ἐὰν οὗτος κατέβαλλε τὴν πρὸς τοῦτο δαπάνην, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ 42,000 φράγκων.

Ὁ Romain, γνωστὸς τότε διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἀεροστάτων, συνεργῶνυσε μετὰ τοῦ Pilâtre καὶ ἀνέλαβε νὰ κατασκευάσῃ ἀντὶ ἕξ χιλιάδων φράγκων ἀερόστατον 30 περίπου ποδῶν διαμέτρου. Ὁ Pilâtre ὑπεχρεώτο νὰ χρηρήσῃ τὸ ἀναγκαῖον οἶκημα, ἔλαβε δὲ παρὰ τοῦ διοικητοῦ τῶν Tuileries τὴν αἴθουσαν τῶν φυλάκων καὶ ἐν ἐτι δωμάτιον.

Ἡ ἐργασία, ἀρχικὴν περὶ τὰ τέλη τοῦ Αὐγούστου, ἐπερατώθη μετὰ ἕξ ἐβδομάδας. Ἐπτακόσιοι πήγεις λευκοῦ μεταξίνου ὑφάσματος (taffetas) ἐδαπανήθησαν πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἀεροστάτου.

Ὁ Romain ἐπεφυλάττετο νὰ καταστήσῃ τὸ ὑφάσμα ἀδιάβροχον διὰ μυστικῆς μεθόδου, ἦτο δὲ ἐπιχρίσματος ἐκ λινελαίου καταστάντος ζηραντικοῦ διὰ λιθαργύρου. Εἰς ἕκαστον ἀτρακτοεἶδες προσεκόλλησε λεπτὴν ζωϊκὴν μεμβράναν (baudruche) δι' ἰχθυοκόλλης ἀπλῆς μεμιγμένης μετὰ μέλιτος καὶ λινελαίου. Οὕτω παρείχετο εὐκαμψία εἰς τὴν συγκόλλησιν καὶ ἐμποδίζοντο τὰ ῥιγάματα τοῦ περιβλήματος.

Ὁ Romain περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὸ μυστικὸν τῆς μεθόδου του ταύτης, εἰργάζετο ὁ ἴδιος, κοινοποιήσας αὐτὴν εἰς ἕνα μόνον συσπουδαστὴν του, ὅστις τὸν ἐβοήθει δωρεάν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀεροστάτου. Δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ μεμβράνᾳ ἐκολλήθη, τὸ δὲ ἀερόστατον ἔχον 33 ¹/₂ ποδῶν διάμετρον καὶ σημαιστόλιστον ὄν, εἶχε 320 λίτρας, συμπεριλαμβανομένου τοῦ κυλινδρικοῦ

παρορτήματος, δι' οὗ ἔμελλε νὰ πληρωθῆ ἀέρος. Ἦτο δὲ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀδιάβροχον, ὥστε ἐπὶ δύο μῆνας ἔμεινε πλήρως ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, χωρὶς νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἐλαχίστην ρυτίδα. Μετὰ τοὺς δύο τούτους μῆνας τὸ ἀερόστατον ἐπιμελῶς συσκευασθὲν, μετεκοιμίσθη εἰς Βουλόννην, ἣν ὁ Pilâtre ἐξέλεξε ὡς σημεῖον ἀναχωρήσεως. Εἰς τὸ ἀερόστατον τοῦτο προσετέθη ἕτερον 25 ποδῶν ὕψους, ἔχον θόλον ἐκ δερμάτος αἰγάγου, ὕπερ δοκιμασθὲν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἐπέτυχε πληρέστατα.

Ὁ Pilâtre ἐφθασεν εἰς Βουλόννην τὴν 20 Δεκεμβρίου 1784. Δύο ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν αὐτοῦ ἔμαθεν ὅτι ὁ Blanchard παρεσκευάζετο ἐν Ἀγγλίᾳ ὕπως περάσῃ καὶ αὐτὸς τὸν πορθμὸν τοῦ Καλαί, ἐθορυβήθη δὲ τὰ μέγιστα φοβούμενος μήπως ἡ ἐπιχείρησις αὐτοῦ καταστῆ ἀπλή ἐπανάληψις ἐστρατημένη τῆς δόξης τῆς προτεραιότητος. Μεταβάς εἰς Δόβρην, εἶδε τὸν Blanchard καὶ ἤλπισε πρὸς στιγμὴν ὅτι ἡ ἀεροπορία αὐτοῦ δὲν ἤθελε πραγματοποιηθῆ, καθότι ἕνεκα τῆς κακῆς καταστάσεως τῆς μηχανῆς αὐτοῦ τὸ ἀέριον ἐξελύετο πανταχόθεν· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἤρξατο ἀνησυχῶν καὶ πάλιν, ἐπιστρέψας δὲ εἰς Βουλόννην, ἀρῆκεν ἐκεῖ τὸν Romain καὶ τὸν ἀδελφόν του καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους πλήρως ἐνδοιασμῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Blanchard καὶ ὁ Ἄγγλος ἱατρίς Jefferies ἀνυψώθησαν ἀπὸ τοῦ Πύργου τῆς Δόβρης τὴν 7 Ἰανουαρίου 1785, καὶ κατήλθον σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄνευ κινδύνου εἰς τὰς 3 ¹/₂ μετὰ μεσημβρίαν εἰς τὸ δάσος τῆς Guines.

Ἐλθόντες εἰς Haudinghen, ἀνεχώρησαν εἰς Παρισίους. Ὁ Pilâtre ἐδέχθη αὐτοὺς φιλικῶς, ἀλλ' ἐνδομύχως ἐθρῆναι ἀναλογιζόμενος ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιποιηθῆ τὴν δόξαν τοῦ νὰ περάσῃ πρῶτος τὴν θάλασσαν, ἐζήτησε δὲ ν' ἀπαλλαγῆ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἀεροπορίας ταύτης, καὶ ὁ ἐλεγκτὴς τῶν οἰκονομικῶν συγκατατέθη εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ ὅσα ἐκ τῶν δοθέντων χρημάτων δὲν εἶχον δαπανηθῆ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀεροστάτου. Ὁ δυστυχὴς Pilâtre, βέβαιος ὢν περὶ τῆς ἐπιτυχίας, εἶχεν ἤδη δαπανήσει τὰ χρήματα ταῦτα. Μετέβη λοιπὸν εἰς Βουλόννην ἔχων ἀπόφασιν ν' ἀποτολήμῃ ἐκ παντὸς τρόπου τὴν κινδυνώδη αὐτοῦ ἀπόπειραν.

Ὁ Pilâtre παρεσκευάσε τὰ πρὸς ἀναχώρησιν, δοκιμαὶ δὲ ἐγένοντο διὰ μικρῶν ἐλευθέρων ἀεροστάτων, τὰ ὅποια οἱ δυτικοὶ καὶ οἱ βορειοδυτικοὶ ἄνεμοι ὤθησαν ἐκάστοτε πρὸς τὴν γῆν. Αἱ αὐταὶ δοκιμαὶ ἐπανελήθησαν πολλάκις, ὥστε παρήλθε χρόνος πολὺς, καθ' ὃν τὸ ἀερόστατον ἐκτεθειμένον εἰς τὸν ἀέρα καὶ εἰς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν μῶν ἐντὸς περιβάλλου κειμένου πλησίον τῶν ὄχρωμάτων τῆς πόλεως, σπουδαίως ἐφθάρη.

Τέλος, τοῦ καιροῦ ὄντος εὐδίου καὶ πνέοντος

νοτιοανατολικού ούριου ανέμου, η άναχωρήσις άπερασίση τήν 15 Ιουνίου, επειδή δε ο καύσων ήτο υπερβολικός, αί προπαρασκευαί έγένοντο άμα τή ημέρα, κατά δε τήν έβδομήν και ήμισίαν τά πάντα ήσαν έτοιμα. Ο **Pilâtre de Rozier** ανέβη επί του εξώστου μετά του **Romain**, άπωθών δε τόν μαρκήσιον **de la Maisonfort**, όστις τόν ήκολούθει, « Δέν είμεθα βέβαιοι, είπεν, ούτε περί τής μηχανής ούτε περί του καιρού ». Πυροβολισμοί άνήγγειλαν τήν στιγμήν τής άναχωρήσεως. Η άνάβασις έγένετο μεγαλοπρεπής. Τό αερόστατον ύψώθη καθέτως εις τό μέγιστον αύτου ύψος, ύπολογισθέν εις 600 όργυιας, μετά ταύτα δε διφυθύνθη προς βορράν μέχρι σημείου κειμένου υπεράνω τής βήγγιμος τής **Crèche**, τότε δε ρεύμα τών άνωτέρων στρωμάτων του αέρος, όπερ είχον προΐδει οί πρακτικοί του πορθμού ναύται, επανέφερον αυτό ήρέμα προς τήν γήν.

Εν τέταρτον είχε παρέλθει άρ' ότου τά συγκρατούντα τήν όλην μηχανήν σχοινία είχον λυθή, πάντων δε τά βλέμματα και αί εύχαι έστρέφοντο προς τούς αερόπορους, ότε αί έντρομοι κραυγαί του περιεστώτος πλήθους κατέδειξαν αίφνης φοβερών δυστύχημα. Τό αερόστατον εκενώθη, ή δε έπισυμβάσα πτώσις αύτου γενικήν ένεποίησε φρίκην και κατάπληξιν.

Αδύνατον είναι νά περιγράψωμεν τήν ταχύτητα, μεθ' ής κατεκρημνίσθησαν από του αέρος ο εξώπτης και οί επί αυτού δυστυχείς αερονάυται. Ο όφθαλμός ήδυνάται νά παρακολουθήση τήν άδικαιόπως αύξανουσαν αυτήν ταχύτητα. Τρόμος κατέλαβε τούς θεατάς ούδέν δυναμένους νά σκεφθώσι, καθότι τόν νοών αυτών συνετάραττε τό άποτρόπαιον τής σπαραξικαρδίου σκηνής.

Αφοϋ παρελήθεν ή πρώτη έντύπωσις, πλείστοι άνθρωποι έλπίζοντες νά βοηθήσωσι τούς δυστυχείς αερονάυτας, έτρεξαν άπνευστί εις τήν πεδιάδα του **Vimereux**, μίαν λεύγαν απέχουσαν από του σημείου τής άναχωρήσεως. Αλλά φεϋ! τί είδον; . . . Ο **Pilâtre**, συντριβείς κατά τήν πτώσιν, είχεν ήδη εκπνεύσει! Ο **Romain**, μυρίους έχων μόλωπας, έζησεν όλίγας έτι στιγμάς!

Ούτως απέθανον ο **Pilâtre de Rozier** και ο **Romain**. Ο **Pilâtre** ήτο μόλις είκοσιεπταετής. Γεννηθείς έν Μετζ τή 30 Μαρτίου 1756, ήλθε νεώτατος ών εις Παρισίους, ένθα έγινε γνωστός μετ' οϋ πολϋ διά τόν ύπερμυετρον αύτου προς τήν έπιστήμην έρωτα. Η πρώτην αύτου δι' αεροστάτου άνάβασις κατέστησεν αυτόν πασίγνωστον.

Ατυχέστατος μετά τόν **Pilâtre** είναι μεταξύ τών μαρτύρων τής αεροναυτικής ο Ιταλός κόμης **Zambecari**.

Ο **Zambecari** ήθέλησεν ώς ο **Pilâtre** νά ένώση τήν μονγολιέραν μετά του δι' ύδρογόνου αεροστάτου, δηλαδή, ώς έρρέθη έκτοτε, τό πϋρ μετά τής πυρίτιδος. Πειραθείς πλειστάκις ν' άνωψώθη από τής Βολονίας, απέτυχε. Ο λαός τόν

έγλεύασε και τόν άπεκάλεσε παράφρονα και δειλόν. Τήν 7 Σεπτεμβρίου ο άτυχής **Zambecari** ήθέλησε και πάλιν νά δοκιμάση τήν τύχην, και τοι δε περιπλοκαί τινες συνέβησαν κατά τήν πλήρωσιν του αεροστάτου, ήναγκάστη όμως ν' άναχωρήση, ίνα μή λιθοβοληθή ύπό πλήθους έμπαθούς.

« Η άμάθεια και ο φανατισμός, λέγει οϋχι άνευ πικρίας ο Ιταλός αερονάυτης, με ήνάγκασαν νά ύψώσω τό αερόστατον ».

Μετά πολλὰς άργοπορίας και ένδοιασμούς ο αερονάυτης κατέλιπε τήν γήν περί τό μεσονύκτιον.

« Αποκεκμηκώς, λέγει ο **Zambecari**, και οϋδέν γευθείς δι' όλης τής ήμέρας, έχων δε τά χειλήν πικρά και τήν ψυχήν πλήρη άθυμίας, ύψώθην οϋδέν έλπίζων, αλλά πεπεισμένος ότι ή σφαίρά μου, ήτις είχε φθαρή εκ τών διαφόρων μετακομίσεων, δέν ήδύνατο νά με φέρη μακράν ».

Τόν **Zambecari** συνόδευον δύο πιστοί αύτου φίλοι, ο **Andreoli** και ο **Grassetti**. Καθήμενοι έν τῷ σκάφει έν μέσῳ του σκότους, ύπέφερον πολϋ εκ του ψύχους. Κατά τάς δύο τής πρωίας, ένόμισαν ότι ήκουον τήν βοήν τής θαλάσσης, αλλά ή νύξ ήτο τασούτον ζοφερά, ώστε δέν ήδυνήθησαν καν νά παρατηρήσωσι τό βαρόμετρον. Μετά μίαν ώρα άνησυχίαν, είδον ότι εκρέμαντο όλίγα μόνον μέτρα υπεράνω τών κυμάτων τής Αδριατικής. Οί αερόποροι, βίψαντες τότε τό έρμα του σκάφους, ύψώθησαν εις τά ύψηλά στρώματα, όπου κατέλαβον αύτους υπερβολικόν ψύχος. « Η σθανόμην λιποθυμίας, λέγει ο **Zambecari**, και μοι επήλθε τρομαρός έματός. Ο **Grassetti** έπαθεν αίμορραγίαν τής ρινός, άμφότεροι δε είχομεν τήν άνοπνοήν βραχυειν και πίσσιν εις τό στήθος ».

Περί τόν όρθρον τό αερόστατον επανέρχεται και πάλιν εις χαμηλότερα μέση. Ο **Zambecari** βλέπει μακρόθεν ακτήν εις τόν όρίζοντα, αλλά τά βέβυματα του αέρος τρέπονται αίφνης και τόν ώθηούσι και πάλιν προς τήν θαλάσσαν, δηλαδή προς τήν αγωνίαν και τόν τάρον! Αλλά ιδού φαίνονται πλοία, πλὴν τό αερόστατον όλίγον είναι εις έτι γνωστόν και έμπνέει φόβον! τά πλοία άπομακρύνονται έν σπουδή. Εν τούτοις εις τών πλοιαρχών οικτείρει τούς ναυαγούς, τήν δε όγδόην πρωινήν ώραν οί αερονάυται άναββίχωνται επί του πλοίου αύτου. Ο **Grassetti** μόλις άναπνέει, ο δε **Zambecari** και ο **Andreoli** είναι σχεδόν λιπόθυμοι. Ο **Zambecari** είχεν επί τής χειρός του αύτας πληγὰς, ώστε έδήσας ν' άποκοπώσι τρία του δάκτυλα.

Μετά παρέλευσιν όλίγων ετών ο τολμηρότατος οϋτος άνήρ, περί οϋ διάσημός τις Ρώσος περιηγητής είπεν ότι « τά βλέμματα αύτου εισί σκέψεις », έγινε ήθημα τής ίδιας γενναϊότητας. Τήν 21 Σεπτεμβρίου 1812 τό αερόστατον του περιφήμου αερονάυτου, άναγκασθέντος, οϋτως είπεϊν, νά επιταχύνη τήν ύψωσιν αύτου, αναρλέγε-

ται έν μέσῳ αέρι, οϋ μακράν τής Βολονίας, διά τής επαφής μετά του έν τή διασταλτική συσκευή πυρός. Κατά γής ερέθη μηχανή άπετερωμένη και σώμα ανθρώπου κατακεραμιτισμένον και άπληρωκωμένον έν μέρει. Τοιαύτα τά λείψανα του **Zambecari** και τής περιουσίας αύτου!

Ο κόμης Φραγκίσκος **Zambecari** εξιστόρησεν ο ίδιος τά δυστυχήματά του, αί δε συγγραφαί αύτου πᾶσαι άποπνεύσιν ειλικρινή προς τήν επιστήμην αεροσίωσιν και διακαή προς τήν αλήθειαν έρωτα. Ο βίος αύτου όλόκληρος φαίνεται καταδικασθείς εις τήν άτυχίαν. Υπηρετήσας πρώτον εις τό ναυτικόν, ήχηλωτίσθη ύπό τών Τούρκων τῷ 1787, και έμεινεν έν τῷ δεσποτωτηρίῳ τής Τουλῶνος μέχρι του 1790. « Εν τῷ ασύλω τούτῳ τής συμφορας και τής όκνηρίας », λέγει, άπεφάσις νά επιδοθῆ εις τήν αεροστατικήν τέχνην.

Αληθής φίλος τής αεροναυτικής ο **Dupuis Delcourt** συνήγαγεν άλλοτε ύπό τόν τίτλον « Δόξα και άτυχία » τά κυριώτατα τών έν τή άτμοσφαιρά συνδέντων δραμάτων. Εν τῷ βιβλίῳ τούτῳ εύρίσκωμεν εκτός του **Zambecari**, τήν ιστορίαν και άλλων μαρτύρων, ών τό τέλος υπήρξεν επίσης τραγικόν.

Τήν 25 Νοεμβρίου 1802 ο **Olivari** ύψώθη έν Όρλεάνς έν μονγολιέρᾳ. Τό σκάφος αύτου ανεβλήθη εις μέγα ύψος, ο δε αερονάυτης στερηθείς τό μόνον αύτου στήριγμα έπεσε κατά γής και έφρονεύθη.

Τήν 7 Απριλίου 1806 ο **Mosment** άναχωρήσας εκ **Lille** έν αεροστάτῳ πληρωθέντι δι' ύδρογόνου, έπεσεν εκ του ξυλίνου δίσκου του χρησιμεύοντος αύτῷ ως σκάφος. Τό σώμα αύτου εύρέθη κεχωσμένον έν μέρει έν τή άμμου, έντός του περί τήν πόλιν γάνδακος.

Τήν 17 Ιουλίου 1812 ο **Bittorff** είδε τήν μονγολιέρην αύτου αναφλεγουμένην υπεράνω του **Manheim** έν Γερμανίᾳ. Τό πτώμα αύτου έπεσεν επί μίαν τών οικιών τής πόλεως.

Ενεκα τής αναρλέξεως του αεροστάτου αύτης απέθανεν ωσάυτως ή κυρία **Blanchard** τήν 6 Ιουλίου 1819. Η ιστορία τής γενναϊας ταύτης γυναικός είναι συγκινητική και δραματική, όσον και ή του περιουήμου αύτης συζύγου. Ο **Blanchard** γεννηθείς έν **Andelys** τῷ 1754, άφισρώθη από τών νεανικῶν του χρόνων εις τάς τέχνας, έν ηλικία δε δέκα και έξ ετών κατεσκεύασεν άμαξάν, έφ' ής διέτρεξεν 28 χιλιομέτρον διάστημα. Μετά παρέλευσιν όλίγων ετών έμελέτησε νά κατασκευάση πετόμενον πλοϊον, ότε δε οί Μονγολιέροι έβίβησαν εις τόν αϊθέρα τό πρώτον αερόστατον, επεδόθη μετά ζήλου εις τήν αεροναυτικήν, έπέραςε δε τήν θαλάσσαν τής Μάγχης μετά του δόκτορος **Jefferies** (1785) και εκτελέσας πλείστας αεροπορίας έν Γαλλίᾳ, έν Γερμανίᾳ και έν Αμερικῇ, απέθανε συναπέχ τής έξηκοστῆς έκτης, γενομένης έν Λαχάη κατά μήνα Φεβρουάριον του 1808.

Προσβλήθεις ύπό άποπληξίας έν αύτῇ τῇ μονγολιέρᾳ αύτου, ο **Blanchard** έζησε παράλυτος επί δέκα και τέσσαρας μήνας, καθ' οϋς περιέβαλψεν αυτόν ή πιστή και γενναία σύζυγός του. Τά τελευταία μέσα του αερονάυτου εξηντλήθησαν κατά τήν πολύμηνον αύτου αγωνίαν, ότε δε απέθανεν ή χήρα του επεδόθη εις τήν αεροστατικήν τέχνην, ίνα πορισθῆ τά πρὸς τό ζῆν.

Η τολμηρά αύτη γυνή εξετέλεσεν άπανταχού τής Εύρώπης και πάντοτε μόνη σειράν αεροδρομιών, αϊτινες έσχον τότε μεγάλην σήμην. Και έλισμονήθησαν μεν τήν σήμερον, αλλά όφείλομεν οϋχ ήττον νά αναφέρωμεν τήν τελευταίαν, καθ' ήν και έφρονεύθη ή κυρία **Blanchard**.

Τήν 6 Ιουλίου 1819 έτελείτο μεγάλη έορτή έν τῷ κήπῳ Τίβολι (έν Παρισίοις), ένθα ύπάρχει τήν σήμερον ο δυτικὸς σιδηροδρομικός σταθμός, πλήθος δε εϋθυμον και ζωηρόν περιεκύκλου τόν περιβόλον, εκ του όποιου ή **Sofia Blanchard** ήτοιμάζετο νά ύψωθῆ. Η μουσική ακούεται, ή νέα γυνή όρμαξ εις τό σκάφος και αιώρεται υπεράνω πασών τών κεφαλῶν, λάμπουσα έν τῷ μέσῳ μυριάδων σπινθήρων πυροτεχνήματος αναφλέντος ύπό τό σκάφος αύτης. Βροχή χρυσολαμπῆς πίπτει εκ του αεροστάτου, καθότι ή κυρία **Blanchard** έλαβε μεθ' έαυτῆς και άλλα πυροτεχνήματα, τά όποια έθεσεν εις τό αλεξίπτωτον μετ' άνηυμένης θρυαλλίδος, όπως αναφλέξῃ αυτά. Οί πάντες προσηλοϋσι τούς όφθαλμούς εις τήν αερόπορον σφαίραν, αίφνης δε παρατηροϋσι λάμψιν μεγάλην. Καί τοι τό αερόστατον εύρίσκεται εις ύψηλότερον σημειον, βλέπουσι τήν αερονάυτιδα κινουμένην. Η λάμψις παύει προς στιγμήν και άναφαίνεται πάλιν εις τήν κορυφήν του αεροστάτου. Τό περιεστῶς πλήθος νομίζον ότι νέον παρατίθεται αύτῷ πυροτεχνικόν θεάμα χειροκροτεϊ και ανακράζει: « Εϋγε, ζήτω ή κυρία **Blanchard**! »

Τό πληροϋν τό αερόστατον αέριον είχεν αναφλεγθῆ, ή δε λάμψις, ήν ή σφαίρα επέχεσεν επί τής συναικίας **Montmartre**, οϋδέν άλλο ήτο ή ο πένθημος του θανάτου φανός. Εν τούτοις ή σφαίρα δέν έπιπτεν, αλλά κατήρατο ήρέμα, τέλος δε εκάθησεν επί τής στεγῆς μίαν τών οικιών τής όδοϋ **de Provence** και ώλίσθησεν επ' αύτης. . . Η **Sofia Blanchard** έσώζετο.

— Βοήθειαι! άνέκραζεν.
Εν τῷ άμα τό μικρόν ψάθινον σκάφος έμπλέκεται εις τινά συνοχέα τής στεγῆς και ανατρέπεται, ή δ' άθλιὰ γυνή εκσφενδονίζεται εις τήν αγωνίαν και συντριβεται επί του λιθοστρώτου.

Η άτυχής αερόπορος ήγε τό 41 έτος τής ηλικίας της.

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΡΤΕΟΡ.

Κατ' αύτάς έγένετο και έδημοσιεύθη ή πρώτη ίαπωνική μετάφρασις τής άγίας Γραφῆς.

ΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.

Ἡ πόλις τῶν Παρισίων δὲν εἶνε μόνον ἐστία ἰδεῶν καὶ ἐργαστήριον προόδου καὶ καρδία τῆς Εὐρώπης καὶ «ἐν τῶν εὐγενεστάτων κοσμημάτων τοῦ κόσμου», ὡς ἔχει ἤδη εἶπει ὁ Μονταίγνιος, ἀλλ' εἶνε πρὸς τούτους μουσεῖον ἀπέραντον, συσσωρευσις βιβλιοθηκῶν, δοχεῖον παντὸς ἀριστουργήματος τῆς διανοίας ἢ τῆς χειρὸς τῆς ἀνθρωπίνης. Ἐλέγηται ποὺ ὅτι εἶχον τὸ πάλαι αἱ Ἀθηναὶ τόσα ἀγάλματα ὅσους καὶ κατοίκους, νῦν ὁμοίως οἱ Παριεῖσι ἔχουσι πλειοτέρους γλυπτὰς λίθους, πλειότερας βαρυτίμους εἰκόνας, βιβλία πολύτιμα, χειρόγραφα μοναδικὰ, ἀρχαιολογικοὺς καὶ καλλιτεχνικοὺς θησαυροὺς ἢ ὅσους ἔχουσι κατοίκους. Ὡς ἡ οὐρανία Ἰερουσαλήμ, ἣτις ἐπεφάνη εἰς τὸν προφήτην «ἔχουσα τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἱάσπιδι κρυσταλλίζοντι... καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἱάσπις καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν, ὁμοίῳ ὕαλω καθαρῷ καὶ οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι», οὕτω καὶ τῆς πόλεως τῶν Παρισίων ἡ ἐνδόμησις εἶνε τέχνη καὶ ἐπιστήμη καὶ φῶς. Ὅπισθεν τοῦ ζῶντος αὐτῆς πληθυσμοῦ σκηνοῦται λαὸς ἄλλος, ἰδανικὸς, ἀπτελούμενος ἐξ ἀθανάτων τύπων καὶ ἐξ ὑπᾶτων δικαιοῶν. Ἡ Αἴγυπτος, ἡ Ἑλλάς, ἡ Ἀνατολή, ἡ Ῥώμη, οἱ μέσοι αἰῶνες, ἡ νεωτέρα Εὐρώπη συνήθρισαν ἐντὸς τῶν τοιῶν τῶν Παρισίων, ὡς ἐν Πανθῶ ἀπαρχειάζοντο, τὰ σπανιώτατα τῶν θαυμασιῶν τῶν. Ἄν δὲ ὁ Θεὸς ἐκδηλοῦται διὰ τῶν ἀποκαλύψεων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ Παριεῖσι εἶνε ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ.

Ἄς ἀπαριθμήσωμεν ταχέως τὰ σημαντὰ μνημεῖα, τοὺς ἱερὸς ναοὺς, οἵτινες στέρουσι τὴν πόλιν, ἃς ἀναφέρωμεν τοὺς θησαυροὺς, οὓς αὕτη περικλείει, χωρὶς ὁμοίως νὰ λογαριασώμεν αὐτοὺς, διότι πρὸς τοῦτο δὲν ἔξῃσκον τόμοι ὀλόκληροι. Ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν καταθειμένων πραγμάτων λέγομεν μόνον, ὅτι δὲν ἔξῃσκει πρὸς ἀγοράν τῶν ὅλων ὁ χρυσὸς τοῦ κόσμου.

Εἶνε πρῶτον τὸ Μουσεῖον τοῦ Λουβροῦ, ἐνδοξον τῆς τέχνης ἱερὸν, λαύριον ἀριστουργημάτων, ἅτινα ἐκεῖ συνεσώρευσαν οἱ αἰῶνες. Πᾶσας τὰς σχολὰς ἐκπροσωποῦσιν ἐν τῷ Λουβρῷ ἐπιφανέστατοι ἀντιπρόσωποι. Τὸ λεγόμενον Sallon Carré τοῦ Λουβροῦ ὑπερέχει κατὰ πολὺ καὶ τῆς Φλωρεντίας τῶν Tribuna, ἐνθα ἀνάκειται ἡ Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων καὶ ἄλλα παρόμοια ἀριστουργήματα. Περιέχονται δὲ ἐν τῇ Τετραγωνικῇ Αἰθούσῃ ἐκ τῆς Ἰταλικῆς μόνον σχολῆς, ἐξ εἰκόνες τοῦ Λεονάρδου de Vinci, δέκα τρεῖς τοῦ Ραφαήλου, δύο ἀπαράβλητοι τοῦ Κορρεγγίου, δέκα καὶ ὀκτώ τοῦ Τιτιανῶ, ἐν αἷς ἡ διὰ τῶν ἀκανθῶν στεγάνωσις καὶ ὁ Χριστὸς ἐν τῷ τάφῳ, δύο τοῦ Γιορτζιόνι, δεκατρεῖς τοῦ Βερρονέζη, ἐξ ὧν διακρίνεται ὁ ἐν Καρὰ γάμος, ὅστις μὲ-

νος τοῦ ἠδύνατο νὰ κοσμήσῃ ἐν Μουσεῖον καὶ νὰ λαμπρύνῃ μίαν πόλιν. Ἔρχεται ἔπειτα ἡ Φλαμανδικὴ σχολή, ἐνθα λάμπουσι αἱ εἰκόνες τοῦ Ροῦβενς ἢ φουῆ τοῦ Λάτ, ἡ Κερμείση καὶ ἄλλοι πολλοὶ, ὁ Κάρολος Α' τοῦ Βάν Δάκ, οἱ δύο φιλόσοφοι τοῦ Ρεμπράντ καὶ ἄλλοι. Τὴν Ἰσπανικὴν σχολὴν ἐκπροσωποῦσι δέκα εἰκόνες θαυμασταὶ τοῦ Μουρίλλου καὶ τέσσαρες τοῦ Βελάσκεζ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων διακρίνεται ὡς ἀνεκτίμητος μαργαρίτης ἡ μικρὰ εἰκὼν τῆς Ἰργάντης. Τὴν Γαλλικὴν τέλος σχολὴν λαμπρύνουσι αἱ τεσσαράκοντα καλλιτέρακι εἰκόνες τοῦ Πουσσίνου, ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Λεσυέρου καὶ δεκαεξὶ τοῦ Κλαυδίου τοῦ Λορρανοῦ.

Τὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἀναφέρει εἶνε μόνον τὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν τῆς τέχνης. Ἐκείθεν τοῦ ἰδανικοῦ ἀδύτου, ἐνθα ἐτάξασμεν αὐτοὺς, ἐκτείνεται μέγας καὶ ἄπειρος νὰὸς πλήρης διακλαδώσεων καὶ δαιδάλων, κοσμοῦμενος ἀπὸ τῆς βίας μετὰ τοῦ ὀρόφου διὰ θαυμασιῶν εἰκόνων. Ἐκεῖ ὑπάρχει πληθὺς μεγάλη δυντασόντων τεχνιτῶν οἵοι ὁ Ἰωάννης δὲ Φιζόλε, ὁ Ἄνδρέας δὲλ Σάρτο, ὁ Λουίης, ὁ Περουγίνος, ὁ Παρμεσσάνος, ὁ Ἰούλιος Ῥωμάνος, ὁ Μαντέγνας, ὁ Τιντορέτος, ὁ Τενιέρος, ὁ Μετζού, ὁ Τερβούργος, ὁ Παῦλος Πόττερρος, ὁ Βεργέμ καὶ ὁ Ῥουσσδάελ, ὁ Βαττώ καὶ ὁ Γρέουζ, ὁ Προυδῶν, ὁ Φραγονάρδος. Πᾶσαι αἱ μεγαλειότητες καὶ πᾶσαι αἱ χάριτες, πᾶσαι αἱ εὐγένειαι καὶ πᾶσαι αἱ λεπτότητες τῆς τέχνης εἶνε ἐκεῖ συνηγμένα. Αἱ μετατροπαὶ τῆς τεχνουργίας καὶ τῆς καλαισθησίας, τῆς μορφῆς καὶ τοῦ χρωματισμοῦ διαδέχονται ἀλλήλας ἀπὸ σχολῆς εἰς σχολὴν καὶ ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα ὡς ἐν μεγαλοπρεπεῖ καὶ κομψοτάτῃ φαντασμαγορίᾳ. Βλέπει τις ἐκεῖ θαυμάσια καταβέλγοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς, θαυμάσια ὧν ἀνεξάντλητος εἶνε ἡ ἀντίθεσις, καὶ ὑπὸ τῶν ὁποίων ὀλόκληρος τοῦ ἀνθρώπου ἡ ζωὴ δὲν ἐξαρκεῖ ἵνα κορσεθῇ ἡ διάνοια.

Πρὸς τὸ Μουσεῖον τοῦτο τὸ κεντρικὸν εἶνε συνηγμένα, ἐν αὐτῷ τῷ Λουβρῳ, ἄλλα Μουσεῖα ἀπαράβλητον ἔχοντα τὸν πλοῦτον. Τοιαῦτα εἶνε τὸ Μουσεῖον τῶν ἀρχαιοτήτων, ἐνθα βασιλεύει ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου* καὶ περὶ αὐτὴν θαυμάζε-

* Εἶνε γνωστὸν ὅτι τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου (τὸ ἦμισον ἄνω μέρος) ἀνεῦρεν ἐν τῇ νήσῳ τῇ 8 Ἀπριλίου 1820 Ἕλληνας χωρικοὺς (ὄνοματι Γιωργος) ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἀγροῦ κειμένου 500 βήματα μακρὰν τοῦ θεάτρου, πλησίον τοῦ ἀρχαίου τείχους τῆς πόλεως. Τὴν ἀνακάλυψιν ἀνεκινώσατο ὁ Γεώργιος παρευθὺς τῷ γείτονι Λουδοβίκῳ Brest, πράκτορι τῆς Γαλλίας, τῇ προτροπῇ δὲ τούτου ἐπόμενος ὁ εὐρύτερης μετῆνεγκε τὸ ἄγαλμα πρὸς ἀσφάλειαν εἰς τὸν σταβλόν, ἐξακολουθήσας δὲ τὴν ἀνασκαφὴν εὐρε μετὰ μίαν ἐβδομάδα καὶ τὸ ἕτερον ἦμισον, πρὸς δὲ τούτῳ καὶ ἄλλα λείψανα ἀρχαίας τέχνης, μίαν δεξιὴν χεῖρα, μίαν ἀριστέραν φέρουσαν μῆλον, ἐν τεμάχιον βραχίονος καὶ τὸ ἀνώτερον μέρος μιᾶς κεφαλῆς. Ὁ Γάλλος πράκτωρ μὴ

ταὶ δ' Ἀχιλλεύς, ἡ Ἀφροδίτη τοῦ Ἀρελάτου, ὁ Μορομάχος, ἡ Πολύμνια. Ἔρχεται ἔπειτα τὸ Αἰγυπτιακὸν Μουσεῖον, πλήρες ἐκ τῶν λειψάνων τῶν παλαιῶν ἀνεκτόρων τῶν Θηβῶν καὶ τῶν ὑπογείων τῆς Μέμφιδος, τὸ Ἀσσυριακὸν Μουσεῖον τοῦ ὁποῖου αἱ ἀπέραντοι κρύπται ἔχουσι τεθησαυρισμένους τοὺς κολοσσούς καὶ τὰ ἀνάγλυφα τῆς Νινευῖ. Ἐκεῖ εἶνε καὶ τὸ λεγόμενον Μουσεῖον Καμπάνα μετὰ τοὺς Ἑβραϊκοὺς τοῦ τάφους καὶ τὰ ἀγγεῖά του τὰ ἑλληνικὰ καὶ τὰ ἐξ ὀπτιῆς γῆς ἀγαλμάτια, τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀναγεννήσεως, ἐνθα θαυμάζονται ἡ Ἀρτεμις τοῦ Ἰωάννου Goujon, αἱ τρεῖς Χάριτες τοῦ Πιλάν, οἱ Αἰγυμάλωτοι τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου, ἡ Νύμφη τοῦ Φορταϊνελλῶ τοῦ Οὐβενοῦτου Κελλίνη. Τὸ Μουσεῖον τῆς νεωτέρας γλυπτικῆς ἔχει τὸν Μίλωνα τὸν Κροτωριώτην τοῦ Πυγέτου, τὴν Ψυχρὴν τοῦ Κανόβα, τὴν Ἀταλάντην τοῦ Πραδέ. Τὸ Μουσεῖον τῶν Ἰγνογραφημάτων ἔχει τεθησαυρισμένα εἰς τὰ χαρτοφυλάκιά του καὶ εἰς τὰ ὑάλινά του ἐμαῖα τριάκοντα καὶ ἐξ ἑξήκοντα ἰγνογραφημάτων πάντων τῶν ἀριστοτεχνῶν καὶ πασῶν τῶν σχολῶν. Ἔρχεται ἔπειτα τὸ Μουσεῖον τῶν Βασιλείων μετὰ παντὸς εἶδους κειμήλια κατὰ τάξιν χρονολογικὴν ἀπὸ τοῦ σιδηροῦ δίφρου τοῦ Λαγοβέρτου μετὰ τοῦ ξίφους τοῦ Ναπολεόντος.

Εἶνε τὸ Λουβρον διὰ τοὺς Παριεῖσις, ὅ,τι ἦτο διὰ τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας ἡ Ἀκρόπολις, πυκνότητον δηλαδὴ ἄθροισμα ἀριστουργημάτων καὶ συσσωρευσις θαυμασιῶν. Ἐκτὸς δὲ τοῦ Λουβρου ὑπάρχουσι ἀνά τὴν πόλιν οὐκ ὀλίγα εἰδικὰ μουσεῖα ἀποτελοῦντα οἰονεὶ τὰς ἐπαρχίας τοῦ ἀπέραντου βασιλείου τῆς Τέχνης, οὕτινος τὸ Λουβρον εἶνε ἡ κορυφὴ καὶ ἡ πρωτεύουσα. Καὶ πρῶτον τοιοῦτον Μουσεῖον, ὡς τι ὑποκατάστημα τοῦ Λουβρου εἶνε τὸ Λουξεμβούργον, ὅπερ εἶνε ὠρισμένον διὰ τοὺς ζῶντας τεχνίτας, οἵτινες κάμνουσιν ἐν τῷ Λουξεμβούργῳ σταθμὸν, ἕως οὗ ἡ δόξα μεταφέρει αὐτοὺς εἰς τὸ Λουβρον μεταξὺ

τολμῶν νὰ ἐνεργήσῃ τι ἀφ' ἑαυτοῦ, ἔγραψε τῇ 12 Ἀπριλίου τῷ ἐν Σμύρῃ γενικῷ προξένῳ Λ. Δαυὶδ προτείνων τὴν ἀγοράν τοῦ ἀγάλματος δημοσίᾳ δαπάνῃ. Ὁμοίως προτάσεις ἐπέστειλε καὶ ὁ Dauriac, εἰς τῶν διοικητῶν τῶν πρὸ τῆς Μήλου ὁρμούντων γαλλικῶν πλοίων. Ὁ Γάλλος πρόξενος ὁμοίως μὴ θέλων ν' ἀναλάβῃ εὐθύνην ἀπέπεσε πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτὴν μικρησίον de Rivière. Ἐν τῷ μεταξύ καταπέθεται ὁ χωρικός ὑπὸ Ἕλληνας ἱερέως, θέλωντος νὰ προσφέρῃ τὸ τότε μὲγα ἱσχύοντι διερμηνεῖ τοῦ ναυστάθμου ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔκτακτόν τι δῶρον, νὰ πωλήσῃ αὐτῷ τὸ ἄγαλμα ἀντὶ 718 γροσίων. Ἡ θεὰ ἐσύρθη ἐκ τοῦ ὑψους τῆς πόλεως διὰ σχοινίων μετὰ τοῦ λυμένου, ἐν ᾧ ὤρμη ἑλληνικὸν πλοῖον μέλλον νὰ μεταξὺ αὐτῆν εἰς Κωνσταντινουπόλιν, εἰς τὴν βανδαλικὴν δὲ ταύτην μεταφορὰν ἀπέλειται ἡ βλάβη, ἣν ὑπέστησαν οἱ ὄμοι, τὰ νῶτα καὶ αἱ πτερὰ τοῦ ἀγάλματος. Τῇ 23 Μαΐου ἀρκενίσεται εἰς Μήλον ἐπὶ τῆς «Estafette» ὁ Γραμματεὺς τῆς πρεσβείας ὑποκόμης de Marcellus ἐν-

τῆς χορείας τῶν ἀθανάτων πνευμάτων τοῦ παρελθόντος. Ἐν τῷ Λουξεμβούργῳ εἶνε ἡ Ἀποθέωσις τοῦ Ὀμήρου τοῦ Ingres, ἐπὶ δὲ ὁ Χριστὸς παρὰ δίδων τὰς κλείς τῷ Πέτρῳ, ἡ Ἀγγελικὴ καὶ ἡ Εἰκὼν τοῦ Χερουβίμη, ἔργα τοῦ αὐτοῦ καλλιτέχγου. Ἐκεῖ εἶνε καὶ οἱ ἀριστοὶ πίνακες τοῦ Εὐγένιου Δελακροᾶ, τοῦ Ὀρατίου Βερνέ, τοῦ Δεκάμ. καὶ ἄλλων, ὡς καὶ τὰ ἀριστουργήματα τῶν συγχρόνων γλυπτῶν, οἷον ἡ Εὐρυθήκη τοῦ Nanteuil καὶ ὁ Νεαπολίταρος χορευτῆς τοῦ Duret.

Πλησίον τοῦ Λουξεμβούργου, ὑπὸ τὴν προκίωσιαν σκίαν τῶν Θεσμῶν τοῦ Ἰουλιανῶ, ὑφύεται τὸ μέγαρον Κλουνῶ, κτισθὲν ἐπὶ Καρόλου τοῦ Η' ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Βουρβῶνος. Τὸ κομψὸν τοῦτο μέγαρον, κατασταθὲν καὶ αὐτὸ μουσεῖον, περιεκλείει ὡς τις ἀρχαίη κιβωτὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν περιπετειῶν τῆς νέας πόλεως τοῦ θησαυροῦ καὶ τὰ ἀξιοπερίεργα τοῦ παρελθόντος. Ἐκεῖ δύναται ὁ περιηγητὴς νὰ θαυμάσῃ ἐπιπλα μνημειώδη, γλυφὰς σπανίας, ἐλεφαντουργήματα φιλοκαλέστατα ἐξεργασμένα, χρυσοχοϊκὰ ἔργα μοναδικὰ, φαγεντιανὰ σκεῦη δυσέροστα, ὑάλινά τῆς Βενετίας, ἐλβετικὰ δίοπτρα ἐκκλησιῶν, μιλιτογραφήματα τοῦ Λεμοβίκου. Ἐκεῖ δύναται νὰ ἴδῃ ὁ φιλόστοργος τὰ ἐννέα ἐλόχρυσα καὶ λιθοποιήματα σέμματα τῶν Βισιγόθων βασιλείων τοῦ Γολέτου, τὴν χρυσὴν ἀγίαν τράπεζαν, ἣν κατὰ τὸν 14 αἰῶνα ἔχρησεν εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Βασιλείας ὁ αὐτοκράτωρ Ἐρρίκος ὁ Β', τοὺς δέκα τάπητας τοὺς εἰκονίζοντας τὴν Ἱστορίαν τοῦ Δαυὶδ καὶ τῆς Βηρσαβέ, τοὺς τεχνουργηθέντας ἐν Φλάνδρᾳ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ'. Τὸ Μουσεῖον Κλουνῶ εἶνε ὡς τις γοτθικὴ Πομπήη.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὄχθης τοῦ Σηκουάνα τὸ Μουσεῖον τοῦ Πυροβολικοῦ ἐκτυλίσσει τοὺς σκοτεινοὺς τοῦ διαύλους, ὅπου κοινοῦνται τὸν ὕπνον τὸν βαρὺν, ὅστις εἶνε ὁ ἐπακόλουθος τῶν μαχῶν, πάντα τὰ ἐπιθετικὰ καὶ ἀμυντικὰ ὄπλα τῆς στρα-

ταταλμένοι τὴν ἀγοράν τὸ ἄγαλμα μετακομίζετο ἤδη εἰς τὸ ἑλληνικὸν πλοῖον, ὁ ὑποκόμης περιᾶται ν' ἀκυρώσῃ τὴν γενομένην ἀγοράν, συγκαλέσας δὲ τοὺς προύχοντας τῆς νήσου διαμαρτύρεται καὶ ἐν τέλει ἀπειλεῖ. Μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας ὁ ἱερεὺς παύεται τέλος νὰ παραδώσῃ τὸ ἄγαλμα κατὰ τὴν μετακομίσιν ὁμοίως εἰς τὸ γαλλικὸν πλοῖον, ἐξεργάχη σφοδρὸς ἀγῶν μεταξύ τῶν Γάλλων καὶ Ὀθωμανῶν ναυτῶν, ὅστις ἀπέθῃ ὑπὲρ τῶν πρώτων. Ἡ Μήλια Ἀφροδίτη ἔπλευσεν οὕτως εἰς Ῥόδον, Κύπρον, Ἀλεξάνδρειαν, Ἀθήνας, Σμύρνην, Κωνσταντινούπολιν καὶ πάλιν εἰς Μήλον, ὅταν ἐν μηνί Φεβρουαρίῳ τοῦ 1821 ἐκομίσθη εἰς Γαλλίαν καὶ κατετέθη ἐν τῷ Λουβρῳ ὡς δῶρον τοῦ μαρκησίου de Rivière εἰς τὸν βασιλέα Λουδοβίκον τὸν 14. Αἱ γενομένην ἀπόπειραι πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν βεβλαμμένων μερῶν ἀπέτυχον καθ' ὀλοκλήρειαν. Κατὰ τὴν πολιουρκίαν τῶν Παρισίων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κατετέθη τὸ πολυτίμητον κειμήλιον εἰς κειδίον καὶ μετηνέχθη εἰς τὰ ὑπόγεια τῆς ἀστυνομίας. Ἡ πορπόλησις τοῦ οἰκοδομήματος οὐδεμίαν ἐπιτυχίαν βλάστην εἰς τὸ ἄγαλμα, ὅπερ ἐν μηνί Ἰουνίῳ τοῦ 1871 κατετέθη ἐκ δευτέρου ἐν τῷ Λουβρῳ. [Ἐκ τῆς «Κλεισεύς»].

τευομένης ἀνθρωπότητας, ἀπὸ τοῦ ἐκ πυρίτου πελέκαως τῆς λιθίνης ἐποχῆς μέχρι τῶν τουφεκίων chassepot. Ἔρχονται κατὰ σειράν θώρακες ἑλληνικοί, μεσαιωνικοί πανοπλῖαι, ὀπλισμοὶ ἠρώων καὶ βασιλέων, περικεραλαῖαι ἰταλικά με ἀραβουργήματα ὑπερθυμίζουσαι τοὺς πολεμιστὰς τοῦ Ἀριόστου, ξίφη παντοσιδῆ καὶ παντόσχημα, ἀλλόκοτα καὶ πικρὰ ἐργαλεῖα καὶ μηχανήματα, τὰ ὅποια νομίζεις ὅτι εἶνε ὄργανα βασιανιστηρίων, ἀνατολικά ὄπλα λαμπρὰ καὶ ἀκτινοβόλα, σειρά ὅλη ἀναφερομένη εἰς τὸ πυροβολικὸν ἀπὸ τῶν δυσμόρφων βομβαρδῶν μέχρι τοῦ ἐντελεστάτου νεωτέρου κανονίου, μαθηματικά μηχανικά καὶ ἐργαλεῖα παντοῖα ἐπιστημονικά τῆς νεωτάτης πολεμικῆς τέχνης.

Μετὰ τὰς τέχνας ἔρχονται τὰ γράμματα καὶ αἱ ἐπιστήμαι, καὶ δὴ ἔχομεν ἀνταξίας τῶν πολυτίμων μουσείων πλουσιωτάτης βιβλιοθήκας. Ἡ Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων εἶνε διὰ τὸν κόσμον τὸν νεώτερον ὅ,τι ἦτο διὰ τὸν παλαιὸν ἢ τῆς Ἀλεξάνδρειας. Τὰ δύο ἑκατομμύρια τῶν τόμων, οὓς ἡ βιβλιοθήκη ἐκείνη περιέχει, ἀπὸ τοῦ Καθολικοῦ τοῦ τυπωθέντος τῷ 1460 ἐν Μπενετῆ «ἀνευ τῆς βοήθειας τῆς γραφίδος», ὡς λέγει ὁ ἀρχαῖος τυπογράφος ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι, μέχρι τοῦ φυλλαδίου τοῦ χθὲς ἐκτυπωθέντος, ἐκπροσωποῦσι πᾶσαν τὴν παραγωγὴν τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Ἡ Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη παραγωγῶν κατὰ γράμμα τὸ τυπογραφικὸν ἐκείνο οἰκοδόμημα, περὶ οὗ λέγει εἰς τὴν *Παραγίαν τῶν Παρισίων* ὁ Βίκτωρ Ἰγγώ, ὅπου εἶνε κατασκευάσμα ἀπέραντον ἐπερσιδόμενον ἐπὶ τοῦ κόσμου ὅλου, καὶ διὰ τὸ ὅποιον ἀδιαλείπτως ἐργάζεται ἡ ἀνθρωπότης, ὅπου αὐξάνει καὶ συσσωρεύεται εἰς ἀτελευτήτους ἑλικας, καὶ ὅπου συγγέονται μὲν αἱ γλῶσσαι, ἀκατάκλυστοι δὲ εἶνε ἡ ἐνεργητικότης τῶν ἐργατῶν, ἀκούραστοι ὁ μόχθος καὶ λυσώδεις ὁ συναγωνισμός. Τὸ οἰκοδόμημα ἐκείνο τὸ τεράστιον εἶνε τὸ ἄστυον, ὅπου ὁ Θεὸς ὑπεσχήθη εἰς τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν κατὰ παντὸς κατακλυσμοῦ, κατὰ παντὸς καταποντισμοῦ τῶν χωρῶν, εἶνε ἄλλος πύργος τῆς Βαβέλ τοῦ ἀνθρώπου γένους καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ τὴν βαρύτιμον ἐκείνην τῶν βιβλίων συναγωγὴν κοσμοῦσι λαμπρὰ καὶ σπανιώτατα κοσμήματα ἐκδόσεις principes, ἀντίτυπα μοναδικὰ, σπανιώτατα, βιβλία τῆς νηπιακῆς τῆς τυπογραφίας ἡλικίας (incipunabula) ἄθικτα, δεσμάτα ἰσοκρίζοντα πρὸς λίθους πολυτίμους. Ὅλοι ὁμοῦ τῆς Εὐρώπης αἱ βιβλιοθήκαι δὲν θὰ ἠδύναντο ν' ἀνισταθμισώσι τὴν Ἑθνικὴν τῶν Παρισίων. Ἐκατοντάκις χίλια χειρόγραφα ἀνάκεινται ὡσαύτως ἐκεῖ, πάσης ἐποχῆς, παντὸς ἔθνους, πάσης καλλιγραφίας. Πολλὰ τῶν χειρογράφων τούτων εἶνε ἐξ ἐκείνων, ἅτινα κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἠγόραζον οἱ βασιλεῖς ἀντὶ μιᾶς πόλεως, καὶ ἀπηγόρευον τὴν μετακίνησίν των ἐπὶ ποιῆ ἀφορισμοῦ. Τὰ μικρογραφήματα, ἅτινα

τὰ κοσμοῦσι καὶ λαμπρὰ αὐτῶν δεσμάτα, ἐπαυξάνουσι εἰς τὸ ἀτίμητον τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Πολλὰ χειρόγραφα ἔχουσι καὶ ἀξιολόγους εἰκονογραφίας, διότι καὶ αὕτη ἡ τέχνη εἰς τὰ βιβλία εἶχε καταφύγει κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα περιμένονσα καιρὸν εὐθετώτερον ἵνα ἀναπτυχθῆ, οὐχὶ σπανίως δὲ ἡ γραφικὴ ὥρισμα αἰῶνος δὲν μᾶς εἶνε ἄλλοθεν γνωστὴ ἢ ἐκ τῶν χειρογράφων.

Πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Βιβλιοθήκην ἀνταποκρίνεται τὸ Μουσεῖον τὸ Νομισματικὸν καὶ τὸ τῶν Χαλκογραφημάτων (cabinet des Estampes). Τριακόσιαι χιλιάδες παλαιῶν καὶ νέων νομισμάτων καὶ μεταλλίων εἶνε τεθησαυρισμένοι εἰς τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον καὶ σειρά ὅλη δακτυλιολιθῶν ἢ καμέων, ἐν οἷς τὸ περιώνυμον καμέον τῆς Ἀγίας καπέλλας, τὸ μέγιστον πάντων τῶν γνωστών. Ἐκεῖ εἶνε καὶ τὸ κύπελλον τῶν Ητολεμαζίων, ὁπόθεν ἔπειν ἡ Κλεοπάτρα, τὸ χρυσοῦν ποτήριον τῶν Ῥηδόνων (Rennes) με βακχικά ἀνάγλυφα, τὰ ἀργυρὰ ἀγγεῖα καὶ ἀγαλμάτια τοῦ Bernay, τὰ τέσσαρα ὄνομαστὰ μέταλλα τῆς Ταρσοῦ, ἐν οἷς ἔν, βάρους εἴκοσι στατήρων, εἰκονίζει βασιλέα τῆς Βακτρικῆς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα τέχνης ἔργα ἀξιοθαύμαστα.

Τοῦ δὲ Μουσείου τῶν Χαλκογραφημάτων πληροῦσι τὰ χαρτοφυλάκια ἐν ἑκατομμύριον καὶ τετρακόσιαι χιλιάδες χαλκογραφῶν καὶ λιθογραφῶν, ἀπὸ τῶν ἀτελεστάτων φλωρεντινῶν δοκιμῶν τοῦ 15' αἰῶνος μέχρι τῶν λιθογραφημάτων τοῦ Mouilleron, μέχρι τῶν ἔργων τοῦ Καλαμάττα καὶ τοῦ Μερκούρη.

Εἰς ὅσα εἶπομεν ἄς προστεθῶσι καὶ αἱ ἐξῆς βιβλιοθήκαι ἡ Μαζαρίνη, ἡ τῆς Ἀγ. Γενεσιέθης, ἡ τῆς Σορβόννης, ἡ τοῦ Arsenal! Ἀς γείνη πρὸς τούτοις μνεῖα καὶ τοῦ Μουσείου τῆς Φυσικῆς Ἰστορίας, ὅπου ἔχει ἀτελευτήτους συλλογὰς, τὰ Ἀρχαῖα, ἐνθα κείνται τὰ ἔγγραφα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Γαλλίας ἀπὸ τοῦ χάρτου τοῦ Χιλδεβέρτου μέχρι τῆς διαθήκης τοῦ Λουδοβίκου 15' καὶ τὴν πληθὺν τῶν παντοσιδῶν ἰδιωτικῶν συλλογῶν.

Ταῦτα πάντα περιέχουσιν οἱ Παριῖοι, ἀνοίγουσι δὲ μετ' ἀπεριορίστου ἐλευθεριότητος εἰς πάντας τὰ μουσεῖα, τὰς βιβλιοθήκας καὶ τὰς συλλογὰς των, φιλοξενούντες τὴν διάνοιαν τὴν ἀνθρωπίνην ὅσον ἐνδέχεται μεγαλοπρεπῶς.

[Paul de Saint Victor].

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἰατρὸς τις μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἐκθέσει αὐτοῦ περὶ τῆς ἀσθενείας καὶ τοῦ θανάτου συναδέλφου, ὃν ἐπεσκέπτετο αὐτὸς μετὰ δύο ἄλλων ἰατρῶν, ἐπανελάμβανε συχνάκις τὰς φράσεις: «Ἐσκόρθημεν καὶ οἱ τρεῖς... Καὶ οἱ τρεῖς ἤμεθα τῆς γνώμης...» Τότε ἀνεφώνησέ τις:

— Τί ἠθέλατε λοιπὸν νὰ κάμῃ καὶ ὁ ἀσθενὴς ἐναντίον τριῶν;

Ἐν κωμῳδίᾳ τινὶ ἠθοποιὸς τις ἀπεμμεῖτο τὴν φωνὴν τοῦ ὄνου.

Θεατῆς τις ἤρχισε τότε καὶ ἐξέβαλλεν ἐκ τῆς πλατείας ὀγκληθμοὺς πολλοὺ ἐπιτυχεστέρους τῶν τοῦ ἠθοποιοῦ.

Ὁ ἠθοποιὸς ἐσιώπησε καὶ εἶπεν:

— Ἐκεῖ, ὅπου ὑπάρχει τὸ πρωτότυπον, τὸ ἀντίγραφον δὲν ἔχει τί νὰ κάμῃ.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Γρατὰ τις εἶχε μανιώδη σχεδὸν ἔρωτα πρὸς τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνὰ.

Ἡ οἰκία τῆς ἦτο πλήρης γαλῶν, κυνῶν καὶ πτηνῶν. Ἡμέραν τινὰ ἡ κυρία αὕτη ἠνωχλήθη μεγάλως ἀπὸ μίαν ἐκ τῶν μεγάλων ἐκείνων μυῶν, αἵτινες σὰς καταδιώκουσι καὶ κεντοῦσι μετ' ὅσον τὴν τέχνην, ὥστε νομίζετε, ὅτι ἡ θύελλα δίδει εἰς αὐτὰς ὀξυδέρεϊαν καὶ πνεῦμα.

— Γείνη, λέγει πρὸς τὸν ὑπηρετὴν τῆς ἡγεμονικῆς κυρίας, λάβε μετ' προσοχὴν αὐτὸ τὸ ἔντομον, κύτταξέ νὰ μὴ πάθῃ τίποτε ἐκεῖ ὅπου θὰ τὸ κρατῆς, καὶ ἀπόβαλέ το ὅσον τὸ δυνατόν προσεκτικώτερα.

Ὁ ὑπηρετῆς λαμβάνει τὴν μυῖαν μετ' ἄντικρυστα καὶ τὸν λαχὸν καὶ ἐξέρχεται μετ' ὅλας τὰς δυνατὰς προφυλάξεις.

Μετὰ δέκα λεπτά ἐπιστρέφει ἐπικραφῶν τὴν μυῖαν.

— Ἐ, λοιπὸν, Γείνη, ἀπέβαλε τὸ πτωχὸν αὐτὸ ζῶον;

— Κυρία, δὲν ἐτόλμησα... Βρέχει!

Σκέψις ἐν ἡμέρᾳ βροχερᾷ:

— Ὅλα περνοῦν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν, ἐκτὸς τῆς ἀμάξης, ὅταν τὴν περιμένουν. ΙΘΝΑΒ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Οἱ μὲν δίδοντες ἠηρεύουσι τὴν σταθερὰν μεσημβρίαν, οἱ δὲ λαμβάνοντες τὸ σκότος.

Ὁ φιλάργυρος, πλέων ἐν τῷ χρυσῷ, μοὶ φαίνεται ὡς ἰχθὺς διψῶν.

Πόσοι βήτορες ἀγορεύουσι μόνον ὅπως ἀποδείξωσιν ὅτι ἔπρεπε νὰ σιωπῶσι! (Petit-Senn.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κατὰ τινὰ ἐπίσημον ἐκθεσιν, δημοσιευθεῖσαν ἐν Λονδίῳ, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος συνέδησαν αὐτόθι 80 θάνατοι ἐκ πείνης.

Ζῶμεν εἰς αἰῶνα ἀποδημιῶν καὶ ματοικίσεων. Ἡ ποιικιλία καὶ ἡ ταχύτης τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας ἔλυσαν ὀριστικῶς πλέων τὸ ζήτημα τοῦτο. Προσφάτως ἔτι ἀπεστέλλοντο ἐκ Νεαπόλεως εἰς Λονδίνον ἰχθὺς ζωντανοὶ ἐντὸς ὕψων βρῶν. Οἱ μικροὶ μετακίναται ἔφθασαν εἰς τὸν

πρὸς ὃν ὄρον ἐν καλῇ καταστάσει, μετὰ τινὰς δὲ στιγμὰς ἐσκίρων ἀγαλλόμενοι ἐντὸς ψυχροῦ καὶ καθαροῦ ὕδατος. Ἴδου δὲ καὶ ἄλλη ἀποδημία οὐχ ἦτον περίεργος. Ὀλόκληρα μελισσῶν σμήνη ἐντὸς κιβωτίων ἐφθασαν ἐκ Παλαιστίνης εἰς Ἀγγλίαν. Εἰς διατήρησιν τῶν φιλοπόνων ζωῶν κατὰ τὸν πλοῦν ἐγένετο αὐταῖς ἡ ἀναγκαῖα προμήθεια ἀέρος, ὕδατος καὶ τροφῆς ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ πρόκειται νὰ μεταβιβασθῶσιν εἰς ἄλλο πλοῖον ἵνα ἀποσταλῶσιν εἰς Καναδά, τὴν νέαν αὐτῶν κατοικίαν.

Ἡ Σφαῖρα, ἐφημερὶς τοῦ Λονδίνου, διηγείται, κατὰ τινὰ πρωσσικὴν ἐφημερίδα, ὅτι ἡ προσωπικὴ πρωτεύουσα κατέχει πρὸ πολλοῦ κειμήλιον ἀξίας μυθώδους, οὐτινος τὴν ὑπαρξίν τὸ δημόσιον δὲν ἐγνώρισεν εἰμὴ ἐκ τῶν ἐκθέσεων, αἵτινες ἀνεγνώσθησαν ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδριάσει τῆς Πολυτεχνικῆς Ἐταιρίας.

Ἡ πολυτίμος αὕτη λίθος εἶνε σάπφειρος ἀνήκων εἰς ἓν τῶν μελῶν τῆς σοφῆς ταύτης ἐταιρίας. Ζυγίζει 12 1/8 λόθια, ἦτοι ὀλίγω τι πλεον τῶν 6 οὐγκιῶν (185 γραμμάρια). Ἡ ἐπὶ τούτῳ διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ τῆς Ἐταιρίας, μετ' ἐπισταμένην καὶ ὄριμον ἐξέτασιν, ὥρισε τὴν ἀξίαν αὐτοῦ εἰς τὸ καταπληκτικὸν ποσὸν 64 ἑκατομμυρίων μαρκῶν, ἦτοι 80 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Εἶνε σχεδὸν περιττὸν νὰ εἰπώμεν ὅτι τοιοῦτον κειμήλιον δὲν θὰ εὖρη ἀγοραστὴν εἰς τὴν τιμὴν ταύτην. Μεμνημένοι τινὲς διατείνονται, ὅτι ἡ καθαρότης τοῦ λίθου δὲν εἶνε ὅπως ἀνεπίληπτος, καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ τιμὴ αὕτη πρέπει νὰ καταβιβασθῆ ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ἐκπέσῃ ἡ τιμὴ τοῦ κειμήλιου, πάντοτε θὰ εἶνε τόσον μεγάλη, ὥστε μὴδὲ νὰ τολμήσῃ καν νὰ διαπραγματευθῆ καὶ ὁ πλουσιώτερος συλλογεύς.

Ἐν ἔτει 1872 ὄρουτολόγος τις τοῦ Βερολίνου ἐπρόσφερεν 850,000 μάρκας (1,062,500 φρ.), εἰς μάτην, ἐννοεῖται, διότι ἐν ἔτει 1860 ἦδη εἶχε προσφέρει εἰς μάτην Γερμανὸς τις ἡγεμὸν ποσὸν πολλὸ τούτου ἀνώτερον.

Ἡ Ἐφημερὶς τῆς βορείου Γερμανίας δημοσιεύει λεπτομερεῖας τινὰς περὶ σιδηροδρόμου ἡλεκτρικοῦ, ὅστις πρόκειται νὰ συστήθῃ ἐν Βερολίῳ. Ὁ σιδηροδρόμος οὗτος θὰ ἔχη δύο ὁδοὺς, τὴν τῆς ἀναχωρήσεως καὶ τὴν τῆς ἐπιστροφῆς, θὰ τοποθετηθῆ δὲ ἐκατέρωθεν τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως ἐπὶ στύλων σιδηρῶν, ἐχόντων ὕψος 4—5 μέτρων.

Αἱ ἀτμάμαζαι θὰ εἶνε μικρόταται, καὶ θὰ χωροῦν δέκα καθήμενους καὶ τέσσαρας ὀρθίους ἢ ἡλεκτροδυναμικὴ μηχανὴ θὰ εὑρίσκειται ὑποκάτω τῶν ἀτμαμαζῶν μεταξὺ τῶν τροχῶν, μεγάλη δὲ ἀτμομηχανὴ ἔχουσα δύναμιν 60 ἵππων θέλει τοποθετηθῆ ἐπὶ ἰδίᾳ ἀμαξοστοιχίας καὶ πλησίον τῆς γραμμῆς. Αἱ ἀμαξοστοιχίαι θὰ φέρωνται μετὰ μεγάλης ταχύτητος, διανύουσαι ἐν μίλιον, ἦτοι 7 1/2 χιλόμετρα ἐντὸς 15 λεπτῶν. Τὸ

σχέδιον υποβλήθη εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς τοῦ Βερολίνου ἐνεκρίθη, καὶ τριμελὴς ἐπιτροπὴ διορίσθη, ὅπως συνεννοηθῆ μετὰ τὴν ἐταιρίαν ἐξ ὀνόματος τῆς δημοκρατίας διὰ τὰ περαιτέρω.

Κατὰ τοὺς ἀπογραφικοὺς καταλόγους τῶν διευθύνσεων τῶν διαφόρων ταχυδρομείων τῆς Εὐρώπης, ὁ ἀριθμὸς τῶν διαφόρων γραμματίων, ἐπιστολῶν καὶ ἐντύπων χαρτίων, τῶν ἀποσταλέντων ταχυδρομικῶς ἐν ἔτει 1873, ἀνέβη εἰς τὸ ἤδη ὑπέρογκον ποσὸν 3,958,000,000 (τρία δισεκατομμύρια, καὶ ἑνεακίσια πενήτηκοντα ὀκτὼ ἑκατομμύρια) ἐν ἔτει δὲ 1878 ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀνέβη εἰς 5,600,000,000 (πέντε δισεκατομμύρια καὶ ἑξῆς ἑκατομμύρια), ἥτοι ἠῦξήσε κατὰ 41 τοῖς 0/10. Προσεκίζοντες ἀναλόγως προέβλεψαν τὴν ἐπαύξησιν μέχρι τοῦ τέλους τοῦ παρόντος αἰῶνος, εὐρίσκουσαν, ὅτι ἡ ταχυδρομικὴ κίνησις τῆς Εὐρώπης θέλει τότε ὑπερβῆ τὸ ποσὸν τῶν 25 δισεκατομμυρίων ἀποστολῶν.

Τὸ ταχυδρομεῖον ἀπέβη ἄρθρον τῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ βίου τῶν σημερινῶν ἐθνῶν τόσον σπουδαῖον, ὥστε εἶνε βέβαιον σχεδὸν, ὅτι μετὰ τινε, σχετικῶς ὀλίγη, ἔτη θέλει ἀποβῆ ὑπηρεσία ἐκτελοῦσα τὰς ἀποστολάς τόσον εὐθηνά, ὥστε ἡ τιμὴ αὐτῶν νὰ εἶνε ἴση σχεδὸν πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς ἐπιστολῆς ἢ καὶ ὅπως δωρεάν.

Πρὸ πολλοῦ ἦτο ἀπηγορευμένον τὸ κάπνισμα ἐν Βοστώνῃ, τῇ σοβαρᾷ ταύτῃ καὶ κατ' ἐξοχὴν καθαριστικῇ πόλει τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικής. Ὁ ἀπαγορευθὼν δὲ τὸ κάπνισμα νόμος οὗτος ὤρσειλετο κυρίως εἰς τὰς προσπαθείας ἐνὸς ἀσπόνδου ἐχθροῦ τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν καπνιστῶν, τοῦ αἰδесиμωτάτου Γεωργίου Τράση. Ὁ νόμος οὗτος δὲν ἐφηρμόζετο, ὡς εἰκός, μετ' ὅλης τῆς αὐστηρότητος· ἀλλ' οἱ καπνισταὶ ἐφοδοῦντο πάντοτε, καὶ εὐλόγως, διότι ἐγνώριζον, ὅτι κατὰ πᾶν νέρος καπνοῦ, ὅπερ ἤθελον ἐκσπενδονῆσαι εἰς τὸν ἀέρα, εἰς ἀστυνομικὴς κλητῆρ ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ περιτραχηλίου, καὶ νὰ δημεύσῃ καὶ καπνοσύριγγα καὶ σιγάρον.

Ὁ νόμος οὗτος προεκάλεσε τὴν παράπουν, ὥστε ὁ Κήρυξ τῆς Νέας Ἐσχίας ἀναγγέλλει τὴν προσεχῆ κατάργησιν αὐτοῦ, ὅπερ ἔσται ἀληθὴς θρίαμβος διὰ τοὺς καπνιστὰς τῆς Βοστώνης. Ἀλλὰ ποία ὅμως ἀποτυχία διὰ τὸν αἰδесиμωτάτον Τράση! Εὐτυχῶς ὅμως δὲν θά ὑποφέρῃ αὐτὸς ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ νόμου, διότι ὁ σεβάσιμος ἐχθρὸς τοῦ καπνοῦ ἀπεχαιρέτησε πρό τινος τὸ ζῆν, καὶ μετέβη εἰς κόσμον ἄλλον, ἐνθα οὐκ ἔστι καπνιστῆς.

Ἐν Αὐστραλίᾳ, μεταξὺ τῆς 23 καὶ 24 μοίρας πλάτους, εὐρέθη πρὸ ὀλίγου φυτὸν νέον ἔχον ἰδιότητας ναρκωτικὰς. Τὸ φύλλον τοῦ ἔχει μῆκος 3—4 δακτύλων, τὸ δὲ ἄνθος του εἶνε κωδωνίσκος κηρόχρους μὲ γαμμάς ἐρυθράς. Τὸν Αὐγουστον τὸ φυτὸν τοῦτο ἀνθεῖ, καὶ τότε οἱ ἐγ-

χώριοι συλλέγουσι τὰ φύλλα του, τὰ ξηραίνουσι διὰ τοῦ ἀτμοῦ, ἀκολουθῶν τὰ ἐμβάλλουσιν εἰς σάκκους ἐκ καννάβου, καὶ τὰ παραδίδουσιν εἰς τὸ ἐμπόριον. Ὁ οὗτος παραλαβὼν αὐτὰ ἔμπορος τὰ ἐρέχει, τὰ ἀναμιγνύει μὲ στάκτην, καὶ τὰ περιτυλίσσει ἐν εἴδει σιγάρων, τὰ ὅποια οἱ ἐγγύριοι συνειθίζουσιν νὰ μασσῶσι· τὸ δ' ἀποτέλεσμα τῆς μασσῆσεως ταύτης, ἐὰν γείνη ὀπωστοῦν ἀφθονος, εἶνε ὅτι ὁ μασσητῆς ἐμπίπτει εἰς ἀναίσθησιν πλήρη.

Εἰς μετριωτέρην δόσιν λαμβανόμενα τὰ φύλλα ταῦτα, ἐπιφέρουσι τόνουσιν ὁμοίαν περίπου πρὸς τὴν τῶν μεθυστικῶν ποτῶν. Ἡ μετρία χρῆσις κατευναζεῖ τὴν πείναν, καὶ οἱ μεταχειριζόμενοι αὐτὰ δύνανται νὰ ἐπιχειρήσωσιν ὁδοιπορίας μακροτάτας, χωρὶς μεγάλην κόπωσην καὶ ἀνευ πολλῆς τροφῆς.

Ἡ εἰς τὰς διαφόρους χώρας κατανάλωσις τοῦ ζύθου ἐξετιμήθη ὡς ἑξῆς :

Ἐν Γουσσῖᾳ ἕκαστος ἐξοδεύει κατ' ἔτος 16 λίτρας ζύθου· ἐν Ἑλβεσίᾳ 31, ἐν Αὐστρίᾳ 45, ἐν Ὀλλανδίᾳ 54, ἐν Πρωσσίᾳ 121, ἐν Ἀγγλίᾳ 174, ἐν Βελγίῳ 189, ἐν Βυρτεμβέργῃ 270, ἐν Βυαρίᾳ 370, ἐν Δανιμαρκίᾳ 81.

Ἡ πόλις τοῦ Μονάχου ἐξοδεύει πλεονέτερον ζύθον παρὰ πᾶσαν ἄλλην πόλιν τοῦ κόσμου, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς, ὅστις συμποσοῦται εἰς 230,000 ψυχάς, διότι ἐν Μονάχῳ ἀναλογοῦσι κατ' ἔτος εἰς ἕκαστον πρόσωπον 684 λίτραι ζύθου.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ·

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὁ ἱατρὸς κ. Π. Καμπάνης ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ "Ἔρα τὰ ἐπόμενα : Τὸ ὕδωρ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ὡς ἔχει δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἐπιδρᾷ κακῶς ἐπὶ τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος ὡς ἐμπειροῦν ἀφθονον κόπιν. Πάντες δὲν δύναται νὰ ἔχουσι διυλιστῆρας εὐρωπαϊκοὺς ὡς ἐκ τῆς μεγάλης αὐτῶν τιμῆς· ἕνεκα τούτου συμβουλεύω ἐν εἶδος ἀπλοῦ διυλιστῆρος δυναμένου ὑπὸ πάντων νὰ κατασκευασθῇ προχειρῶς καὶ μὲ μικροτάτην δαπάνην.

Λαμβάνετε ἐν χωρίον ἱκανοῦ μεγέθους, πληρόντες τὸν σωλήνα τούτου διὰ μικρῶν τεμαχίων ἀνθράκων, κατ' ἀρχὰς μεγαλύτερων κατόπιν μικροτέρων· ἀφοῦ ταῦτα πληρώσωσι τὰ τρία τέταρτα τοῦ σωλήνος τὸ λοιπὸν πρὸς τὸ ἄνω μέρος τὸ πομάζετε δι' ἐνὸς τεμαχίου σπόγγου καλῆς ποιότητος καὶ καθαροῦ οὕτως, ὥστε τὸ ὕδωρ χυόμενον ὑπεράνω τοῦ πόματος εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ χωρίου νὰ ἐξικκοιουθῆ νὰ βῆ στάγδην ἐκ τοῦ κατωτέρου μέρους αὐτοῦ.

Οὕτως ἐν διαστήματι ὀλίγων ὡρῶν ἔχετε τὸ πρὸς πόσιν ὕδωρ τῆς ὅλης ἡμέρας διαυγέστατον καὶ ἀπηλλαγμένον πάσης ξίνης οὐσίας.